

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra strukturální politiky a rozvoje venkova

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Strukturální politika EU a rozvoj venkova

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Využití ERDF pro realizaci Regionálního
operačního programu pro NUTS III.
Jihočeského kraje (od r. 2007)**

Vedoucí diplomové práce:
prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

Autor:
Bc. Lucie Fousková

2008

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra strukturální politiky a rozvoje venkova
Akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Bc. Lucie FOUSKOVÁ

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Strukturální politika EU a rozvoj venkova

Název tématu: Využití ERDF pro realizaci Regionálního operačního programu pro NUTS III. Jihočeského kraje (od r. 2007)

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Cíl: analyzovat oblasti (regionu NUTS III Jihoč.kraje) u kterých bude možno využít opatření finanční prostředky na vybraná opatření Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF)
2. Metodika: Seznámit se s literaturou Prostudovat regionál. opatření programu Analýza operačního programu a ve srovnání s možnostmi a oblastmi podpor ERDF Použití analytických a komparativních metod + SWOT v reg.programu Zhodnotit možnosti využití ERDF v souladu s návrhy reg. Opatř. Prog.
3. Osnova:
 1. úvod
 2. Teoretická část
 3. Praktická část
 4. Závěr

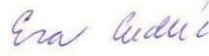
Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 50 - 70 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- L. Svatošová, I. Boháčková, M. Hrabánková: Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky, České Budějovice, 2005, ISBN 80-7040-749-2
Hrabánková, M.: „Monitoring IVVMZe ČR, 2000, (Praha), ISBN 80-7105-210-8
Internetové stránky ministerstva pro místní rozvoj, Národní rozvojový plán, Nařízení rady ERDF

Vedoucí diplomové práce: prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
Katedra strukturální politiky a rozvoje venkova
Datum zadání diplomové práce: 30. března 2007
Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2008

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka
JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, C
vedoucí katedry

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Využití ERDF pro realizaci Regionálního operačního programu pro NUTS III. Jihočeského kraje (od r. 2007) vypracovala samostatně na základě znalostí a s použitím uvedené literatury.

V Českých Budějovicích, 30. dubna 2008

Lucie Fousková

Bc. Lucie Fousková

Poděkování

Děkuji vedoucí diplomové práce prof. Ing. Magdaleně Hrabánkové, CSc. za pomoc, vstřícný přístup a odborné vedení při tvorbě diplomové práce. Dále děkuji obci Hlincová Hora za poskytnuté informace nutné ke zpracování praktické části této práce.

Obsah

1. Úvod	1
2. Charakteristika a význam regionální a strukturální politiky EU	2
2.1. Evropská unie a ČR.....	2
2.1.1. Smlouvy EU	3
2.1.2. Legislativa ES – finanční nařízení a ochrana finančního zájmu.....	4
2.2. Regionální politika.....	4
2.2.1 Principy strukturální politiky.....	6
2.3. Regiony pro regionální politiku.....	8
2.2.3 Vymezení jednotek NUTS.....	9
2.2.4. Nástroje regionální politiky.....	13
2.2.5 Nové nástroje regionální politiky a finančního inženýrství při realizaci strukturální politiky.....	14
2.3. Strukturální politika.....	17
2.3.1. Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu Evropské unie v roce 2007.....	17
2.4. Cíle strukturální a regionální politiky pro období 2007 – 2013	21
2.5. Programové dokumenty pro využívání fondů EU v období 2007 – 2013.....	23
2.6. Operační programy pro období 2007 – 2013.....	26
2.6.2. Operační programy pro cíl Konvergence	27
2.6.2.1. Operační programy tématické pro cíl Konvergence.....	27
2.6.2.2. Operační programy regionální pro cíl Konvergence.....	28
2.6.3. Operační programy pro cíl konkurenceschopnost a zaměstnanost.....	29
2.6.4. Operační programy pro cíl Evropská územní spolupráce.....	29
3. Strukturální fondy v České Republice a jejich princip využívání	32
3.1. Strukturální fondy	32
3.2. Legislativa strukturálních fondů 2007 – 2013	34
3.3. Fondy v novém programovacím období 2007 – 2013	35
3.4. Evropský sociální fond (ESF).....	35
3.5. Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF).....	36
3.5.1. Podpora z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF).....	37
3.6. Fond soudržnosti.....	39

3.7. Kdo může žádat o peníze.....	39
4. Jihočeský kraj.....	40
4.1. Charakteristika Jihočeského kraje a strategické dokumenty.....	40
4.2. Jihočeský kraj v číslech.....	43
4.3. Organizační struktura orgánů Jihočeského kraje.....	44
4.4. Program rozvoje Jihočeského kraje 2007 – 2013	45
4.4.1. Strategická vize a cíle Jihočeského kraje.....	47
4.4.2. Akční plán rozvoje kraje.....	47
4.4.3. SWOT analýza Jihočeského kraje.....	49
4.5. Zařazení Jihočeského kraje do NUTS	55
4.6. Regionální operační program regionu soudržnosti NUTS II Jihozápad.....	55
5. Cíl a metodika práce	56
5.1. Cíl práce.....	56
5.2. Metodika práce.....	56
6. Obec Hlincová Hora.....	58
6.1. Charakteristika a lokalizace obce Hlincová Hora.....	58
6.2. Organizační struktura obce Hlincová Hora	59
6.3. Cestovní ruch v okolí Hlincovy Hory	60
6.3.1. Potenciál cestovního ruchu v okolí Hlincovy Hory.....	60
6.3.2. Potenciál cestovního ruchu v Hlincově Hoře.....	61
6.4. Hospodaření a finanční situace obce.....	61
7. Projekt – cyklistická stezka.....	62
7.1. Zpracování projektu.....	62
7.2. Zařazení projektu do ROP NUTS II.....	62
7.3. Lokalizace projektu.....	62

7.4. Smysl, zaměření, účel projektu, jaký problém řeší.....63

7.5. Významná specifika projektu.....65

7.6. Cíle projektu a očekávaný budoucí stav po realizaci.....65

7.6.1. Cíl projektu65

7.6.2. Očekávaný stav po realizaci projektu.....66

7.7. Analýza trhu z hlediska cyklostezek v Jihočeském kraji66

7.8. Odhad poptávky.....67

7.9. Zajištění poptávky68

7.10. Finanční a ekonomická hodnocení projektu.....68

7.10.1. Odhad stavu majetku a zdrojů krytí.....68

7.10.2. Rozpočet projektu.....69

7.10.3. Plán cash flow (příjmů a výdajů).....70

8. Závěr.....71

9. Summary.....73

10. Přehled použité literatury.....74

11. Seznam použitých zkratk.....76

12. Seznam tabulek.....77

13. Seznam grafů.....78

14. Seznam map.....79

15. Seznam schémat.....80

Přílohy

1. Úvod

Dne 1. května 2004 se stala Česká republika součástí Evropské unie. Jednou ze základních a významných politik Evropské unie je regionální politika. Přestože je EU jednou z nejbohatších částí světa, existují mezi jejími regiony jisté rozdíly, a proto základním principem EU je snaha zamezit vzniku a zvětšování těchto nepoměrů. Pomoc regionální politiky je zaměřena na regiony, které jsou hospodářsky slabší, zaostávající v ekonomických ukazatelích, na regiony se sociálními problémy a poškozeným životním prostředím. Proto byly vytvořeny finanční nástroje – fondy, především strukturální fondy a fond kohezní.

Aby Česká republika mohla čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů, je zapotřebí splnění několika podmínek, z nichž lze uvést tři následující.

První z nich je respektování evropské legislativy a strategických dokumentů, které vymezují priority a cíle, na jejichž dosažení budou prostředky vynakládány. Tyto dokumenty jsou vypracovány na úrovni státu jednotlivými ministerstvy a předkládány Evropské komisi.

Druhou podmínkou je připravit institucionální strukturu pro administraci a implementaci finančních toků. Jsou vytvořeny příslušné orgány, které jsou odpovědné za vypisování grantových schémat, vyhodnocování projektů a mají dohled nad efektivním využíváním finančních prostředků.

Třetí podmínkou jsou projektové záměry, které mohou uskutečňovat ziskové a neziskové organizace, kraje, obce, veřejnost a další subjekty. Projektové záměry jsou nejen nápady, ale též i schopnost formální přípravy přijatelného projektu a jeho následné řízení v závislosti na programové dokumentaci, schválené EU.

Diplomová práce bude popisovat možnosti a rozsah využívání finančních prostředků v novém programovacím období 2007-2013 v České Republice. V tomto novém období vznikají nové příležitosti využití strukturálních fondů.

2. Charakteristiky a význam regionální a strukturální politiky EU

2.1. Evropská unie a ČR

Dne 1.května 2004 vstoupila ČR do EU. Tento den se stal významným ve vývoji celé ČR, tedy i Jihočeského kraje. Pro ČR z toho plynou určitá práva, ale zároveň musí být připravena plnit z toho vyplývající povinnosti, zejm. ztotožnit se s politikami Evropské unie. Mezi hlavní politiky EU, které jsou pro rozvoj regionu podstatné, patří politika hospodářská a politika sociální a jejich hlavními cíli je snižování rozdílů mezi úrovní různých regionů v rámci EU a zmírňování zaostalosti znevýhodněných resp. problémových regionů a venkovských oblastí. Tento problém spadá do oblasti koordinace EK, kapitoly zvané „Hospodářská a sociální soudržnost.“

Evropská unie od posledního rozšíření v roce 2007 tvoří 27 členských zemí s celkem 496 miliony obyvatel, kteří tvoří přibližně 7,5 % světové populace (Wikipedia - http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_unie). Představuje politicky i hospodářsky vysoce propojený celek, avšak přesto zde přetrvávají výrazné ekonomické a sociální rozdíly.

Mezi základní principy Evropské unie patří přenesení některých pravomocí národních států na evropská společenství. EU má však pouze pravomoci, které jí byly svěřeny jednotlivými členskými státy, nelze tedy hovořit o EU jako federaci. Její způsob rozhodování je ve světovém měřítku unikátní, proto je Evropská unie považována za státní uspořádání.

Proklamovaný cíl EU je Evropa s výrazným hospodářským růstem, konkurenceschopnou sociální ekonomikou a zlepšující se kvalitou životního prostředí.

V rovině strukturálních problémů dominují značné rozdíly v úrovni příjmů mezi regiony EU a problémy nezaměstnanosti. K nim se připojují disparity ve výkonnosti národních ekonomik. Více než třetina rozpočtu Evropské unie je věnována na snížení rozdílů v rozvoji jednotlivých regionů a nerovností v ekonomickém a sociálním postavení občanů Evropské unie.

Realizací strukturální politiky však nedochází k přesunutí zodpovědnosti za její provádění na nadnárodní orgány jako v případě společných politik. Nadnárodní aspekt do této oblasti

pouze vstupuje na bázi solidarity bohatých států s chudými a přispívá k rychlejšímu a tedy efektivnějšímu řešení sociálních a ekonomických nerovností Evropské unie.

V EU se pro nejruznější vzájemná porovnávání používá tzv. nomenklatura územních statistických jednotek – NUTS (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) již na počátku 70. let. Jejich vymezení má zásadní význam pro oblast sběru dat, rozvoje a harmonizace regionální statistiky na úrovni Společenství; oblast socio-ekonomických analýz regionů a oblast zaměření regionální politiky EU. Systém NUTS umožňuje srovnání výše a účinků podpor na území se srovnatelnou rozlohou a počtem obyvatel.

Podpora ze strukturálních fondů plynoucí do zaostalých regionů v rámci Cíle 1 je zaměřena na úroveň NUTS 2. Ostatní Cíle 2 a 3 jsou vymezeny zejména na úrovni NUTS 3. Systém územního členění byl vytvořen Evropským statistickým úřadem [Eurostat] ve spolupráci se statistickými úřady jednotlivých členských zemí pod názvem.

2.1.1. Smlouvy EU

Evropská unie se zakládá na čtyřech základních smlouvách, kterými jsou (Evropská komise - Brusel, 2006):

- Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO), která byla podepsána dne 18. dubna 1951 v Paříži, vstoupila v platnost dne 23. července 1952 a vypršela dne 23. července 2002.
- Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství (EHS), která byla podepsána dne 25. března 1957 v Římě a vstoupila v platnost dne 1. ledna 1958. Bývá často označována jako „Římská smlouva“.
- Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom), která byla podepsána v Římě společně se Smlouvou o EHS.
- Smlouva o Evropské unii (EU), která byla podepsána v Maastrichtu dne 7. února 1992 a vstoupila v platnost dne 1. listopadu 1993.

2.1.2. Legislativa ES – finanční nařízení a ochrana finančního zájmu

Jednou ze základních podmínek členství je dodržování společné základní legislativy. Důležitá legislativa ES pro období 2007 -2013 tak, jak jí uvedlo Ministerstvo financí ČR (2007), je obsažena např. v těchto právních normách:

1. Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství;
2. Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2185/96 ze dne 11. prosince 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem;
3. Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství;
4. Nařízení Komise (ES, Euratom) č. 2343/2002 ze dne 23. prosince 2002 o rámcovém finančním nařízení pro orgány uvedené v článku 185 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství;
5. Nařízení Komise (ES, Euratom) č. 2342/2002 ze dne 23. prosince 2002, kterým se stanoví podrobná pravidla pro provádění nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství;

2.2. Regionální politika

Politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS), nazývaná též regionální politika EU, je odrazem principu solidarity uvnitř Evropské unie, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států a regionů, aby se zvýšila kvalita života obyvatel celé Evropské unie. Prostřednictvím této politiky se snaží Unie přispět k rozvoji zaostávajících regionů, k restrukturalizaci průmyslových oblastí, které se ocitly v obtížné situaci, k ekonomické diverzifikaci venkovských oblastí, kde je zemědělství na ústupu, či k revitalizaci zanedbaných

městských čtvrtí a Unie tak podporuje především konkurenceschopné, rozvojové a inovativní aktivity, což je dlouhodobě účinnější a efektivnější než například přímé dotace pro ohrožená odvětví. Z tohoto hlediska lze rozlišit regiony určené pro vyrovnávání úrovně, regiony prorůstové.

Regionální politika je, jak již bylo uvedeno, zaměřena na vytváření srovnatelných podmínek pro hospodářskou soutěž mezi členskými státy. Je to politika ekonomické a sociální soudržnosti, která vyjadřuje obecnou vůli po solidaritě v EU (Blažek,2003).

Blažek z kolektivu autorů (Potluka a kolektiv autorů, 2003) poznamenává, že evropská regionální politika je projevem určité solidarity na úrovni EU a má i nezanedbatelný význam při posilování společné identity. Z hlediska vytváření resp. posilování evropské identity může sehrát jistou významnou roli m.j. i existence společné měny.

Nástrojem regionální politiky jsou strukturální fondy a Fond soudržnosti, které slouží jako finanční zdroje k naplnění cílů této politiky. Obecně lze říci, že regionální politika podporuje především ty regiony v členských státech, které nedosahují 75% průměru úrovně HDP Evropské unie na osobu.

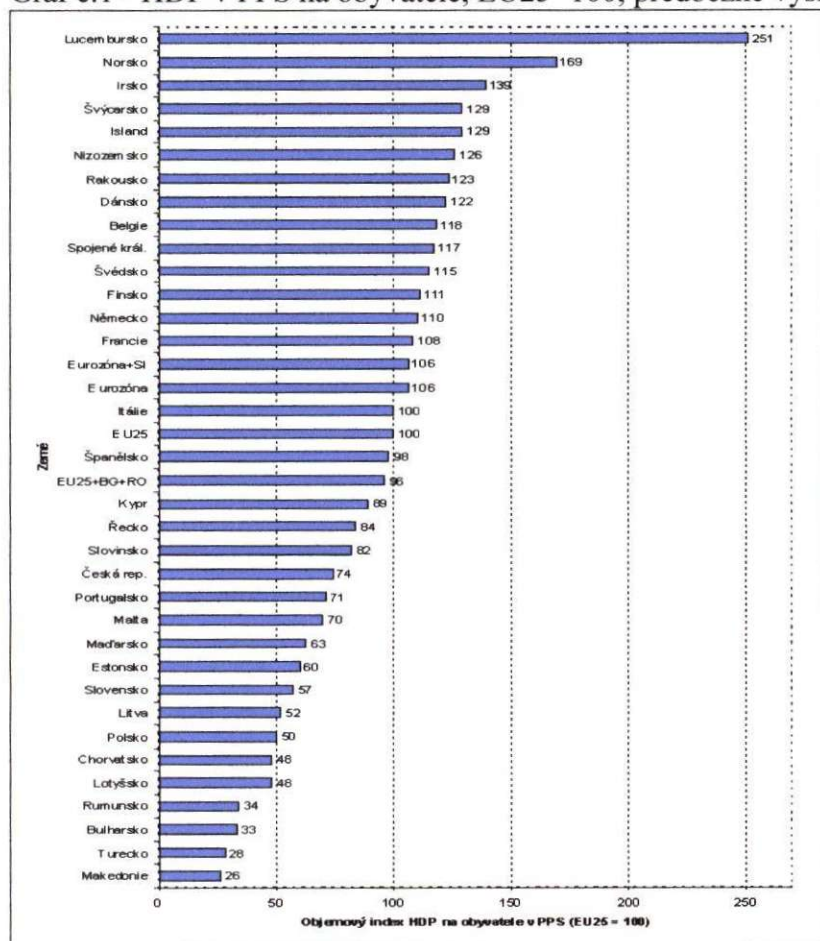
Podle výše objemového indexu HDP na obyvatele lze země rozdělit do čtyř skupin (podle doporučení v Eurostat-OECD: Metodická příručka k paritám kupních sil, 2005).

Tabulka č.1 - Rozdělení zemí do skupin podle výše objemového indexu HDP na obyv.(2005)

Skupina zemí	120 a vyšší HDP na obyvatele v PPS (EU25 = 100)	Země
s vysokým příjmem	120 a vyšší	Lucembursko, Norsko, Irsko, Island, Švýcarsko, Nizozemí, Rakousko, Dánsko
s vyšším středním příjmem	100-119	Belgie, Spojené království, Švédsko, Finsko, Německo, Francie, Itálie
s nižším středním příjmem	50-99	Španělsko, Kypr, Řecko, Slovinsko, Česká republika, Portugalsko, Malta, Maďarsko, Estonsko, Slovensko, Litva, Polsko
s nízkým příjmem	méně než 50	Lotyšsko, Chorvatsko, Rumunsko, Bulharsko, Turecko, Makedonie

Zdroj: Český statistický úřad (www.czso.cz, 2007)

Graf č.1 - HDP v PPS na obyvatele, EU25=100, předběžné výsledky za rok 2005

Zdroj: Český statistický úřad (www.czso.cz, 2007)

2.2.1 Principy strukturální politiky

Fungování strukturální politiky EU je postaveno na několika základních principech, které se odrážejí v programové a právní úpravě celého procesu poskytování pomoci:

- Princip programování

Tento princip znamená, že členské země mohou čerpat prostředky ze SF na základě vypracování víceletých a víceoborových programů rozvoje, které vlády jednotlivých zemí předkládají ve formě programových dokumentů EK vždy na určité období dopředu (programovací období EU trvá zpravidla 7 let). Účelem tohoto přístupu je zajistit co nejkomplexnější plánované řešení problémů daných regionů EU ve výhledu několika let a nerozdělovat finance SF na jednotlivé dílčí projekty (s tím také souvisí princip koncentrace - viz níže). V ČR je tento dokument nazýván Národní rozvojový plán (viz.kapitola 1.5)

- Princip koncentrace

EU usiluje o to, aby co největší množství peněz směřovalo do těch nejpotřebnějších regionů na akce přinášející maximální užitek. Pro skutečně nejefektivnější využití SF je podstatné nerozměňovat jejich prostředky na řadu drobnějších a méně významných projektů, ale koncentrovat je do komplexních projektů v rámci předem naplánovaných strategií rozvoje obsahujících priority pro orientaci finančních prostředků.

- Princip partnerství

Partnerství je dalším důležitým aspektem využívání SF. Do procesu plánování využívání SF jsou zapojováni příjemci prostředků - regiony, města, obce, soukromé subjekty. Při přípravě programových dokumentů je kladen důraz na spolupráci mezi Evropskou Komisí (EK) a příslušnými orgány na národní, regionální a místní úrovni, které pověřuje členský stát přípravou a realizací rozvojových programů.

- Princip doplňkovosti (adicionality)

Prostředky ze SF jsou určeny pouze k doplnění výdajů členských států. Členské státy musí v předkládaných rozvojových plánech doložit vlastní finanční prostředky na spolufinancování akcí, na které jsou přiděleny i prostředky fondů EU. Finance SF tedy nesmějí nahrazovat národní výdaje, není např. možné snížit ve státním rozpočtu výdaje na životní prostředí, protože je tato oblast podpořena SF.

- Princip monitorování a vyhodnocování

Veškeré operace SF jsou průběžně sledovány a vyhodnocovány z hlediska efektivnosti vynakládaných prostředků. Při schvalování projektů se předběžně posuzují možné dopady. Projekty se pravidelně hodnotí v průběhu realizace a po ukončení se vyhodnotí skutečné výsledky projektů.

Monitorování a hodnocení probíhá ve 3 etapách:

1. Etapa přípravná – předrealizační (ex ante)

týká se monitorování programů před zahájením realizace, to znamená hodnocení očekávaných přínosů a vlivů – ekonomických, environmentálních apod.

2. Etapa průběžné realizace – realizační (interim, on going)

týká se monitorování programů a jejich jednotlivých projektů v průběhu realizace

3. Etapa po skončení realizace – porealizační (ex-post)

Etapa následného hodnocení je zaměřena na posouzení využití efektivností a účelnosti pomoci ze strukturálních fondů (Hrabánková, 2000)

- Princip subsidiarity

Zajišťuje, aby rozhodování bylo provedeno na té úrovni, která je věcně pro rozhodnutí způsobilější a řešenému problému nejbližší (Potluka, 2003).

- Princip solidarity

Země s vysokým ekonomickým potenciálem přispívají na ekonomický růst zemí Unie, které za nimi hospodářsky zaostávají.

2.3. Regiony pro regionální politiku

Každý členský stát EU má za sebou samostatný vývoj územněsprávního členění respektujícího přirozené potřeby státní správy a obyvatel. Z toho důvodu existuje v Evropské

unii 27 různých systémů správního členění, což omezuje možnosti vzájemného statistického a ekonomického srovnání regionů pro účely politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS).

Pro statistické monitorování a analýzy ekonomické a sociální situace v regionech byla proto v roce 1988 zavedena jednotná nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS). Na jejím základě jsou dle počtu obyvatel definovány tři hlavní úrovně regionálního členění území (www.businessinfo.cz):

Tabulka č. 2 - Schválené rozpětí pro prům. populační velikost jednotek NUTS

Úroveň	Doporučený minimální počet obyvatel	Doporučený maximální počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Zdroj: Český statistický úřad (www.czso.cz, 2006)

2.2.3 Vymezení jednotek NUTS

Podle regionální statistické klasifikace EU tvoří celá Česká republika jeden region na úrovni NUTS I, který je rozdělen na osm tzv. regionů soudržnosti – NUTS II, čtrnáct krajů – NUTS III, okresy – NUTS IV a obce – NUTS V.

Vymezení vzniklo na základě přirozených, historicky vymezených hranic (státu, oblasti, regionu), jsou v něm zohledněna též hlediska geografická, konfigurace terénu a přirozeného pohybu obyvatel do spádových, řídicích a obchodních center.

NUTS I – územní jednotka typu velkých oblastí (zemí, makroregionů) daného státu (největší regionální srovnávací jednotkou), obvykle je tvořena několika jednotkami v úrovni NUTS II. Česká republika je vedena jako NUTS I.

NUTS II – územní jednotka řádově nižší, zpravidla odpovídající úrovni středního článku územně správního členění daného státu. Velikost u počtu obyvatel se pohybuje mezi jedním až dvěma miliony obyvatel., rozlohově 3000 až 10 000 km². V České republice tvoří NUTS II osm jednotek (regiony soudržnosti) a mají 1 až 1,66 mil.obyvateľ.

Mapa č. 1 - Územně správní členění ČR podle klasifikace NUTS II – regiony soudržnosti

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj (www.mmr.cz, 2008)

NUTS III – územní jednotka, která většinou odpovídá úrovni nejnižšího územně správního regionu státní správy (např. okres či kraj). Velikost je 200 tis. až 400 tis. obyvatel nebo je určen rozlohou 1 až 3 tis. km².

Mapa č. 2 - Územně správní členění ČR podle klasifikace NUTS III – kraje

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj (www.mmr.cz, 2008)

Tabulka č. 3 - Regionální uspořádání v ČR podle klasifikace NUTS

NUTS I	NUTS II (8) Regiony soudržnosti	NUTS III (14) kraje
Česká republika	Praha	Praha
	Střední Čechy	Středočeský
	Severozápad	Ústecký
		Karlovarský
	Jihozápad	Plzeňský
		Jihočeský
	Severovýchod	Liberecký
		Královehradecký
		Pardubický
	Jihovýchod	Vysočina
		Jihomoravský
	Střední Morava	Olomoucký
		Zlínský
	Moravskoslezsko	Moravskoslezský

Zdroj: Národní rozvojový plán (MMR, 2003)

NUTS IV - územní jednotka představuje úroveň okresů, případně mikroregionů

NUTS V – územní jednotka představuje úroveň obcí, popřípadě „pověřených„ obcí, tj. obcí s přenesou působností státní správy

V České republice činí průměrný počet obyvatel územně správních jednotek u 14 krajů (NUTS III) činí 737 tis. obyvatel a 5,6 tis. km². V případě okresů (bez Prahy) 120 tis.obyvatel a 1tis.km². Mimo tohoto rozdělení existuje též rozdělení , kde jsou vymezeny oblasti se specifickými podmínkami pro zemědělství podle nařízení Rady č.950/97 (Hrabánková,2003).

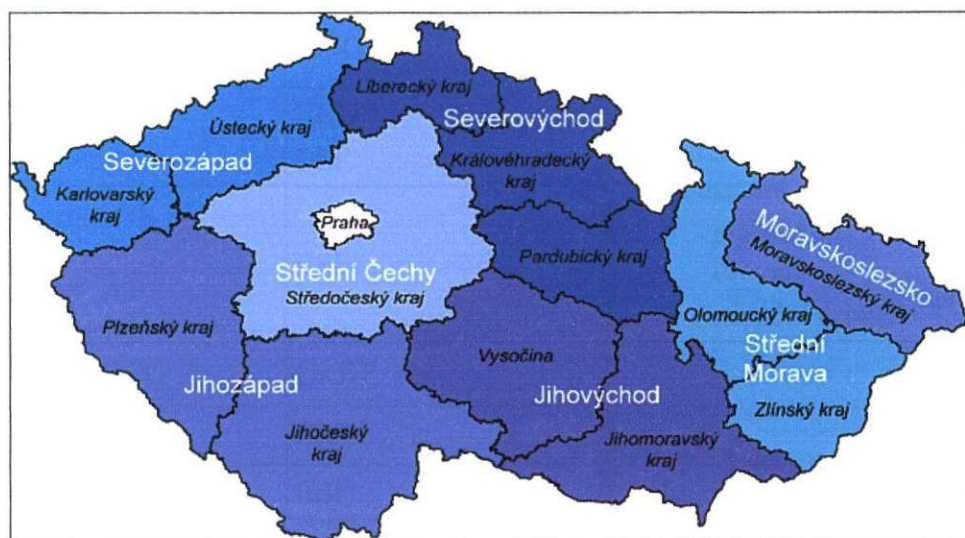
Česká republika byla historicky tradičně dělena na kraje odpovídající úrovni NUTS III, avšak v zájmu harmonizace s EU zavedla mezi stát a kraje ještě jeden stupeň členění odpovídající úrovni NUTS II: regiony soudržnosti. Právě na úrovni NUTS II je totiž směřována podpora z fondů EU v cíli Konvergence a částečně též Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Tabulka č. 4 – Územní jednotky NUTS v ČR

Úroveň	Název	Počet jednotek
NUTS I	Stát	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	8
NUTS III	Kraje	14
NUTS IV	Okresy	76 + 15 pražských obvodů
NUTS V	Obce	6249

Zdroj: Český statistický úřad (www.czso.cz, 2008)

Mapa č. 3 – Skladba 14 krajů (NUTS III) do 8 regionů soudržnosti (NUTS II)

Zdroj: www.businessinfo.cz (2007)

2.2.4. Nástroje regionální politiky

Hlavním finančním nástrojem pro uskutečňování regionální politiky EU (politiky Hospodářské a sociální soudržnosti), jak již bylo uvedeno, jsou strukturální fondy a Fond soudržnosti (Kohezní fond), jejichž prostřednictvím je možno podporovat vymezené oblasti podle existujících strukturálních Cílů EU. Tyto fondy jsou součástí rozpočtu EU a jejich základním cílem je napomáhat při vytváření ekonomické a sociální rovnováhy v rámci EU a postupně snižovat rozdíly mezi jednotlivými regiony.

Tabulka č. 5 – Srovnání cílů a nástrojů politiky soudržnosti v minulém a současném programovém období

programování období

2000 – 2006		2007 - 2013	
Cíle	Finanční nástroj	Cíle	Finanční nástroj
Fond soudržnosti	Fond soudržnosti	Konvergence	Fond soudržnosti ERDF ESF
Cíl 1	ERDF ESF EAGGF – orientační sekce FIFG		
Cíl 2	ERDF ESF	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost - regionální úroveň - národní úroveň	ERDF ESF
Cíl 3	ESF		
INTERREG	ERDF	Evropská územní spolupráce	ERDF
URBAN	ERDF		
EQUAL	ESF		
LEADER+	EAGGF – orientační sekce		
Rozvoj venkova a restrukturalizace rybolovu mimo rámec Cíle 1	EAGGF – záruční sekce FIFG	Problematika rozvoje venkova a rybolovu nebude nadále součástí politiky soudržnosti, ale zařadí se pod Společnou zemědělskou politiku.	
9 CÍLŮ	6 FINANČNÍCH NÁSTROJŮ	3 CÍLE	3 FINANČNÍ NÁSTROJE

Zdroj: Abeceda fondů EU 2007 -2013 (MMR ČR, 2007)

Fondy EU pro období 2007 – 2013 (podrobněji popsány v kapitole 3.):

- Evropský fond pro regionální rozvoj (EARDF)
- Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (FS), Kohezní fond

Tabulka č. 6 – Srovnání všech finančních nástrojů EU

Fondy EU		
	Programovací období 2004-2006	Programovací období 2007-2013
Strukturální fondy	- Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) - Evropský sociální fond (ESF) - Evropský zemědělský fond a záruční fond (EAGGF) - Finanční nástroj pro řízení rybolovu (FIFG)	- Evropský fond Regionálního rozvoje (ERDF) - Evropský sociální fond (ESF)
Fond soudržnosti (CF)	✓	✓
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)	X	✓
Evropský rybářský fond (EFF)	X	✓
Komunitární programy	✓	✓
Fond předvstupní pomoci		IPA
Fond solidarity (EUSF)	✓	✓
Finanční nástroje regionální politiky		JASPERS JEREMIE JESSICA

Zdroj: www.euroskop.cz (MMR, 2007)

Pro nové programovací období 2007- 2013 vznikly nové nástroje.

2.2.5 Nové nástroje regionální politiky a finančního inženýrství při realizaci strukturální politiky

Nové programovací období 2007–2013 přineslo v oblasti regionální politiky několik novinek. Jednou z nejvýznamnějších je zavedení zcela nových komunitárních iniciativ, jejichž cílem je podpora členských států a jejich řídicích orgánů ve využívání strukturálních a Kohezního fondu. Jedná se o iniciativy, které vznikly ve spolupráci Evropské komise s Evropskou investiční bankou (EIB), Evropským investičním fondem (EIF), Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj a Rozvojovou bankou Rady Evropy (www.euroskop.cz, 2007).

Těmito novými iniciativami jsou **JASPERS** (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions; Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech), **JEREMIE** (Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises; Společné evropské zdroje pro mikropodniky až střední podniky) a **JESSICA** (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas; Společná evropská podpora investic s dlouhodobým přínosem do městských oblastí).

JASPERS: Nové partnerství v oblasti technické asistence

JASPERS nabízí členským státům služby, zaměřené na regiony pokrývané novým konvergenčním cílem pro období 2007 -2013. Pro regiony s úrovní ekonomické vyspělosti méně než 75% průměru EU-25 měřeno ukazatelem HDP na obyvatele.

Tato služba bude pomáhat především regionálním a místním autoritám a institucím při přípravě hlavních projektů a projektových dokumentů, které jsou předkládány Evropské komisi (Zahradník, 2006).

Cílem pomoci je zvýšit množství, zlepšit kvalitu a rychlost zpracování projektů předkládaných ke schválení.

JASPERS bude zaměřen na velké projekty (infrastrukturální) podporované fondy EU (v objemu větším než 25 mil. EUR v případě projektů zaměřených na životní prostředí a více než 50 mil. EUR na dopravu a jiné oblasti). Hlavní pomoc v nových členských zemích a také v přistupujících zemích v Rumunsku a Bulharsku. V menších zemích, kde nebude mnoho projektů této velikosti, se bude JASPERS koncentrovat na největší projekty.

Klíčové oblasti: Trans-evropské dopravní sítě (TENs), sektor dopravy mimo TENs, včetně železniční, říční a mořské dopravy, rozvoj kombinovaných dopravních systémů a jejich vzájemné operability, řízení silniční a letecké dopravy, a čisté městské a veřejné dopravy, projekty v oblasti energetické efektivnosti a obnovitelné energie (Zahradník, 2006).

JEREMIE: Zlepšený přístup k financím pro mikro-firmy a malé a střední podniky v regionech EU

JEREMIE představuje iniciativu Evropské komise, připravená společně s EIB a Evropským investičním fondem (EIF). Jejím smyslem je podpořit zvýšený přístup k financím pro rozvoj mikro-, malých a středních firem v regionech EU.

Tam, kde si řídicí orgány (ŘO) přejí využívat rámec iniciativy JEREMIE, bude vhodné alokovat zdroje z programů do holdingového fondu.

Úkolem JEREMIE je přispět ke zlepšení přístupu podniků k financím. Členskými státy a regionům bude dána možnost využít část svých prostředků ze Strukturálních fondů EU prostřednictvím Evropského investičního fondu – EIF (součást skupiny EIB) k získání některého z finančních nástrojů, které jsou speciálně určeny pro rozvoj mikropodniků, malých a středních podniků. Využití obou iniciativ bude dobrovolné (Duda, 2006).

Klíčové oblasti: Podpora růstu počtu pracovních míst, transfer technologií a know-how, start-ups, technologické a inovativní fondy a mikro-úvěry (Zahradník, 2006).

JESSICA: Udržitelný rozvoj pro městské oblasti

JESSICA představuje iniciativu Evropské komise ve spolupráci s EIB a Rozvojovou bankou Rady Evropy (CEB); jejím smyslem je podpora udržitelné míry investic, růstu počtu pracovních míst v městských oblastech EU.

Iniciativa JESSICA nabízí Řídicím orgánům aplikovat řešení na financování projektů obnovy a rozvoje měst (včetně úvěrů pro sociální bydlení) využívající kombinaci grantů a půjček. JESSICA by tak měla mj. zlepšit financování pro širokou škálu projektů založených na partnerství soukromého a veřejného sektoru, která se vyznačují dlouhodobou návratností.

Jestliže projekty nebudou podporovány prostřednictvím grantů, příspěvky programu ve prospěch fondů městského rozvoje budou obnovované a napomohou posílit udržitelnost tohoto investičního úsilí. Příspěvky z programu budou využity k financování úvěrů,

poskytovaných fondy městského rozvoje ve prospěch konečných příjemců, jištěných záručními schématy založenými samotnými fondy a zúčastněnými bankami. Žádná státní záruka za tyto úvěry nebude součástí této iniciativy.

2.3. Strukturální politika

V období 2007-2013 se České republice nabízí až 26,69 mld. €, přibližně 752,70 mld. Kč, které může čerpat z fondů EU. Pro úspěšné čerpání musí náš stát přidat navíc přibližně 132,83 mld. Kč z národních zdrojů na spolufinancování projektů, jelikož Evropská unie financuje maximálně 85 % způsobilých výdajů.

Tabulka č. 7 – Alokace ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v období 2007 -2013

Strukturální operace 2007-2013, alokace pro ČR								
běžné ceny, mil. EUR								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007-2013
Strukturální fondy	2 223	2 330	2 438	2 550	2 663	2 775	2 889	17 867
Fond soudržnosti	1 096	1 150	1 202	1 258	1 314	1 371	1 427	8 818
Celkem strukturální operace	3 319	3 480	3 640	3 809	3 977	4 145	4 316	26 686

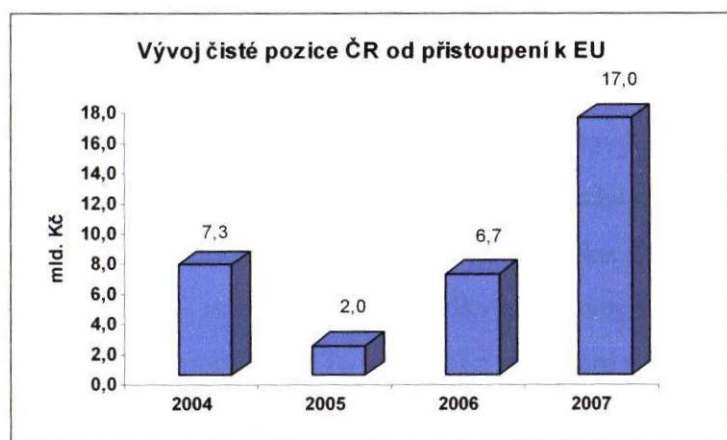
Zdroj: Ministerstvo financí ČR (www.mfcr.cz,2005)

2.3.1. Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu Evropské unie v roce 2007

ČR opět výrazným čistým příjemcem z rozpočtu EU

V loňském roce (2007) obdržela Česká republika z rozpočtu EU opět více, než do něj odvedla. Stejně jako v předchozích letech tak ČR zůstává čistým příjemcem z rozpočtu EU. Rozdíl mezi příjmy z rozpočtu EU a odvody do něj, tedy tzv. **čistá pozice ČR za rok 2007 dosáhla 17 mld. Kč** a je nejen výrazně lepší než v předchozím roce (kdy dosáhla 6,7 mld. Kč), ale dokonce **nejlepší od vstupu ČR do EU**. Tohoto pozitivního výsledku ČR dosáhla i přesto, že v roce 2007 již ztratila nárok na čerpání tzv. rozpočtových kompenzací (Jakob, 2008).

Graf č. 2 – Vývoj čisté pozice ČR od přistoupení k EU

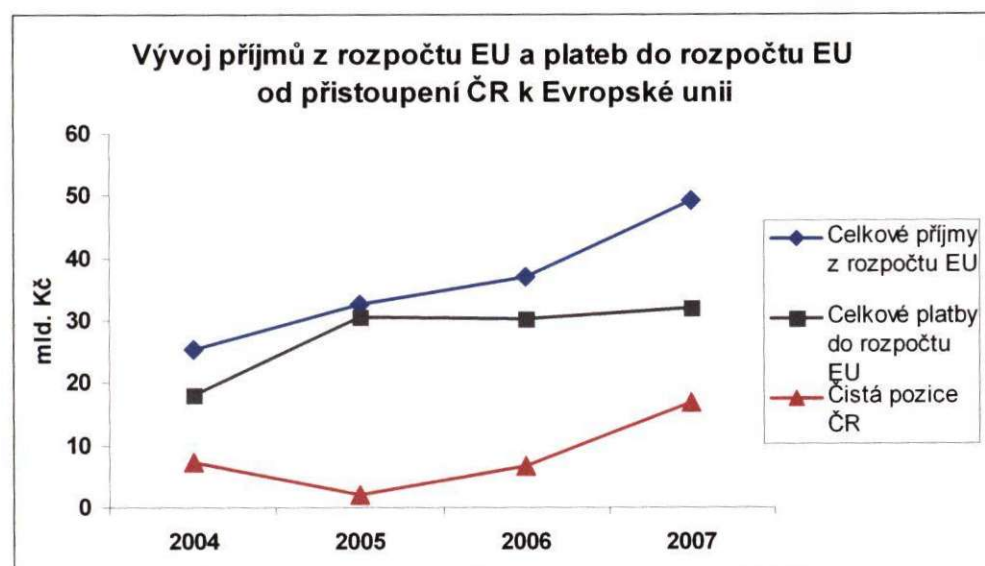

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (www.mfcr.cz, 2008)

Příjmy ČR z EU dynamicky rostou, zatímco odvody se zvyšují jen mírně

Příjmy z rozpočtu EU v roce 2007 dosáhly 49,1 mld. Kč a byly tak o 12 mld. Kč vyšší než v předchozím roce. Naše odvody do evropského rozpočtu činily 32,1 mld. Kč a oproti roku 2006 se zvýšily jen o 1,7 mld. Kč (www.euroskop.cz)

Graf č.3 – Vývoj příjmů z rozpočtu EU a plateb do rozpočtu EU od přistoupení ČR k EU

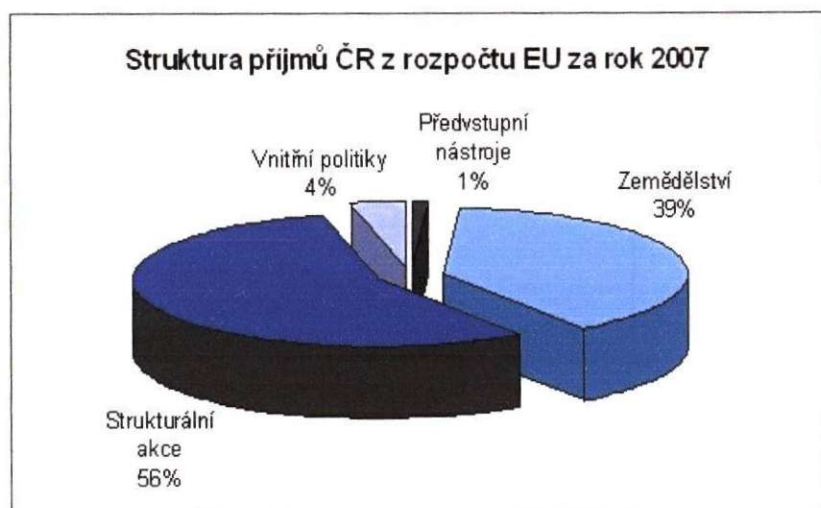

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (www.mfcr.cz, 2008)

Složení příjmů 2007

Za pozitivní bilanci ČR vůči rozpočtu EU stojí zejména příjmy ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU, které včetně zálohových plateb na programové období 2007-2013 činily celkem 27,6 mld Kč pro rok 2007. Další výraznou příjmovou položku tvoří prostředky určené na Společnou zemědělskou politiku (19,2 mld. Kč), tvořené zejména přímými platbami (8,9 mld. Kč) a prostředky na rozvoj venkova (8,4 mld. Kč). Nemalou část příjmů tvoří vnitřní politika (1,76 mld.Kč) a přestupní nástroje (546,1 mil.Kč).

Graf č. 4 - Struktura příjmů ČR z rozpočtu EU za rok 2007 v %

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (www.mfcr.cz, 2008)

Výpočet čisté pozice ČR vůči rozpočtu EU představuje pouze účetní přehled porovnávající příjmy a výdaje ČR ve vztahu k evropskému rozpočtu. Neodráží ani toky vůči státnímu rozpočtu ČR, ani výši prostředků, kterou obdrželi koneční příjemci. Především však nedokáže postihnout skutečné přínosy, které členství v Evropské unii přináší.

Tabulka č. 7 – Čistá pozice ČR vůči EU za rok 2007

Čistá pozice ČR vůči EU za rok 2007 (1. 1. 2007 - 31. 12. 2007)		
<i>Směnný kurz CZK/EUR za rok 2007</i> <i>(údaj ČNB) 27,762</i>	1. ledna - 31. prosince 2007	
	mil €	mil Kč
Příjmy z rozpočtu EU		
Předvstupní nástroje	19,7	546,1
Phare	-0,03	-0,9
ISPA (čerpáno jako Fond soudržnosti)	15,1	419,2
Sapard	4,6	127,7
Zemědělství	692,3	19 219,6
Tržní operace	64,8	1 799,0
Přímé platby	321,3	8 919,9
Rozvoj venkova	304,4	8 450,8
Veterinární opatření	1,8	50,0
Strukturální akce	994,8	27 617,6
Strukturální fondy	762,5	21 168,5
Fond soudržnosti	232,3	6 449,1
Vnitřní politiky	63,3	1 757,3
Přechodový nástroj	10,9	302,6
Komunitární programy	52,4	1 454,7
Celkové příjmy z rozpočtu EU	1 770,1	49 140,7
Platby do rozpočtu EU		
Tradiční vlastní zdroje (cla+ dávky z cukru)	178,9	4 967,6
Zdroj z DPH	198,1	5 500,6
Zdroj z HND	702,3	19 496,9
Korekce VB	77,7	2 157,0
Celkové platby do rozpočtu EU	1 157,1	32 122,1
Čistá pozice vůči rozpočtu EU	613,0	17 018,6

Zdroje: MF ČR, 2008 (www.mfcr.cz)

2.4. Cíle strukturální a regionální politiky pro období 2007 – 2013

V období 2007-2013 sleduje regionální politika tři cíle, k jejichž dosažení má v evropském střednědobém rozpočtovém rámci (tzv. finanční perspektiva) prostřednictvím strukturálních fondů Fondu soudržnosti vyčleněno 308,041 mld. € (přibližně 8 686,8 mld. Kč).

Tabulka č. 8 - Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007-2013

Cíl	Fondy pro EU27		Fondy pro ČR	
Konvergence	251,16 mld. € (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54 %	25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)	96,98 %
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	49,13 mld. € (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95 %	419,09 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	1,56 %
Evropská územní spolupráce	7,75 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52 %	389,05 mil. € (cca 10,97 mld. Kč)	1,46 %
Celkem	308,04 mld. € (cca 8 686,80 mld. Kč)	100,00 %	26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)	100,00 %

Zdroj: Ministerstvo financí (www.mfcr.cz, 2007)

K těmto částkám se přidá spolufinancování ze zdrojů ČR.

Evropská komise stanovila v rámci politiky soudržnosti EU v letech 2007 – 2013 tři následující cíle:

- **Cíl Konvergence:** podpora růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech. Podpora regionů s HDP nižším než 75% průměru EU. Podpora Evropského fondu pro regionální rozvoj, zaměřeného na modernizaci a diverzifikaci ekonomické struktury členských států a regionů, rozšíření a zlepšení základní infrastruktury a na ochranu životního prostředí. Podpora Evropského sociálního fondu zaměřeného na zlepšení kvality a schopnosti institucí trhu práce, vzdělávacích systémů, sociálních a ošetrovatelských služeb, zvýšení investic

do lidského kapitálu, adaptace veřejné správy, posílení administrativní kapacity národních a regionálních správ (Chvojková, Květoň, 2007).

Dále jsou k čerpání z tohoto cíle způsobilé státy, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Tento cíl je financovaný z ERDF, ESF a FS a v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy.

- **Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost:** regionální programy pro regiony a orgány regionální správy podporující ekonomické změny v průmyslových, městských a venkovských oblastech. Určeno i pro státy s HDP nad 75% průměru EU. Oblastmi intervence jsou inovace a ekonomika založená na znalostech, životní prostředí a předcházení rizikům, dostupnost a služby základního ekonomického významu tj. posilování prvků Lisabonské a Göteborgské strategie (Chvojková, Květoň, 2007).

Podpora regionů na úrovni NUTS II nebo NUTS I, které přesahují limitní ukazatele pro zařazení do cíle Konvergence. Tento cíl je financovaný z ERDF a ESF a v České republice pod něj spadá Hl. m. Praha.

- **Cíl Evropská územní spolupráce:** podpora přeshraniční spolupráce regionů na úrovni NUTS III nacházejících se podél všech vnitřních a některých vnějších pozemních hranic a všech regionů úrovně NUTS III podél námořních hranic, které jsou od sebe obecně vzdáleny nejvýše 150 kilometrů. Hlavními prioritami jsou podpora rozvoje vědy a výzkumu a informační společnosti, životního prostředí a předcházení rizikům, řízení vodních zdrojů. Dále je podporována meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. Tento cíl je financovaný z ERDF a v České republice pod něj spadají všechny regiony.

Tabulka č.9 – Struktura cílů a finančních nástrojů 2007-2013

Cíle	Finanční nástroj
Konvergence	Fond soudržnosti ERDF ESF
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF ESF
Evropská územní spolupráce	ERDF
3 Cíle	3 Finanční nástroje

Zdroj: Abeceda fondů evropské unie 2007-2013 (MMR, 2007)

2.5. Programové dokumenty pro využívání fondů EU v období 2007-2013

Zpracování programové dokumentace patří k jedné z podmínek úspěšného působení ČR v rámci EU.

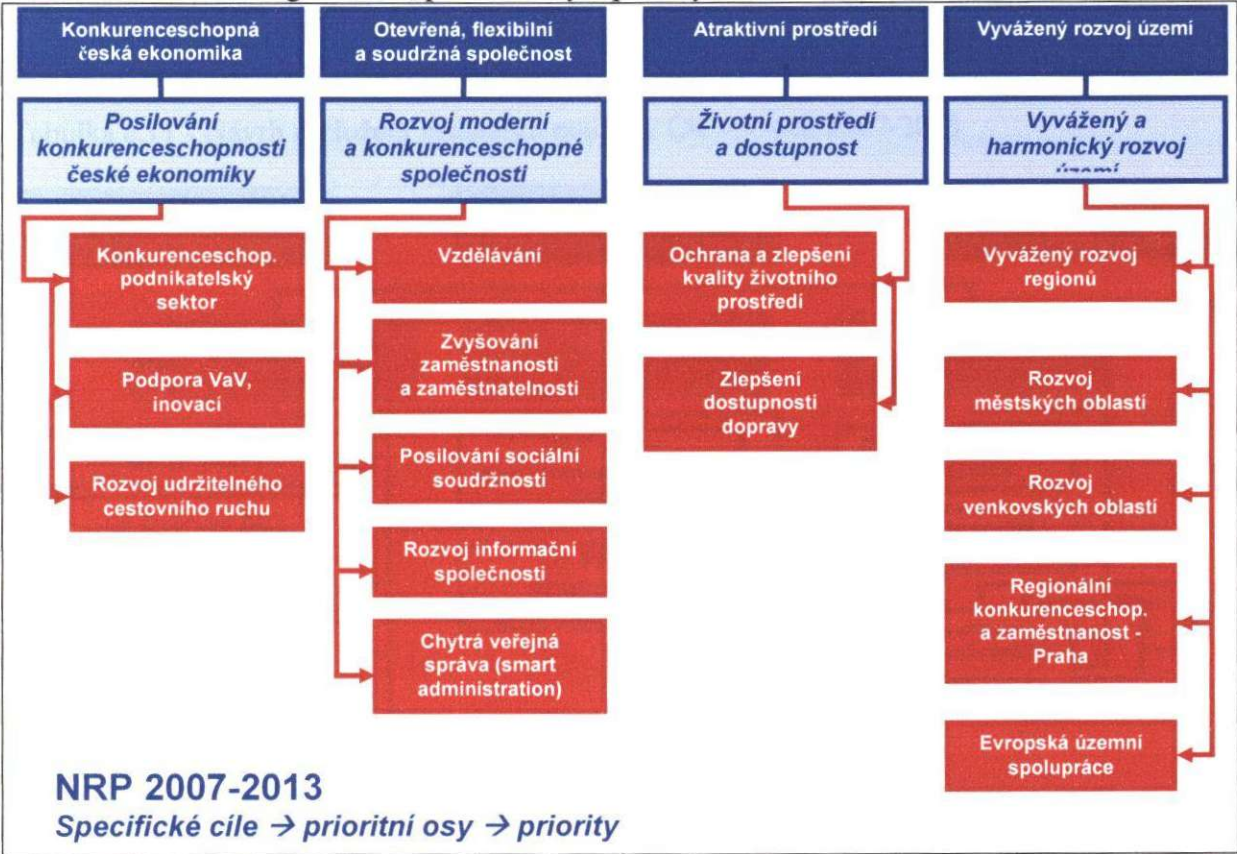
Základními programovými dokumenty jsou Strategické obecné zásady Společenství, Národní rozvojový plán, Národní strategický referenční rámec a jednotlivé operační programy.

Strategické obecné zásady Společenství je dokument, jehož cílem je pomoci vnitrostátním a regionálním orgánům zmodernizovat jejich hospodářství a propojit jejich programování s celoevropským úsilím o dosažení většího růstu a vyššího počtu kvalitních pracovních míst. Zásady jsou doplňkem Nařízení. Nařízení vytváří právní rámec, který zajišťuje, aby každý pracoval v souladu se smlouvami, Strategické zásady stanoví politické priority budoucích investic. Jedná se o různé dokumenty, které spolu vzájemně souvisí. Navrhuje je Evropská komise, přijímá Rada EU a schvaluje Evropský parlament.

Národní rozvojový plán (NRP) ČR 2007 - 2013 vychází ze současné podoby návrhů nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti, jeho strategie se opírá o klíčové evropské (návrh Strategických obecných zásad Společenství) i domácí strategické dokumenty. Zajišťuje návaznost Strategických obecných zásad Společenství a národních strategických

dokumentů tj. povinnosti vyplývající z textu. Vytváří jej členský stát na základě principu partnerství.

Tabulka č.10 - Strategické cíle, prioritní osy a priority NRP

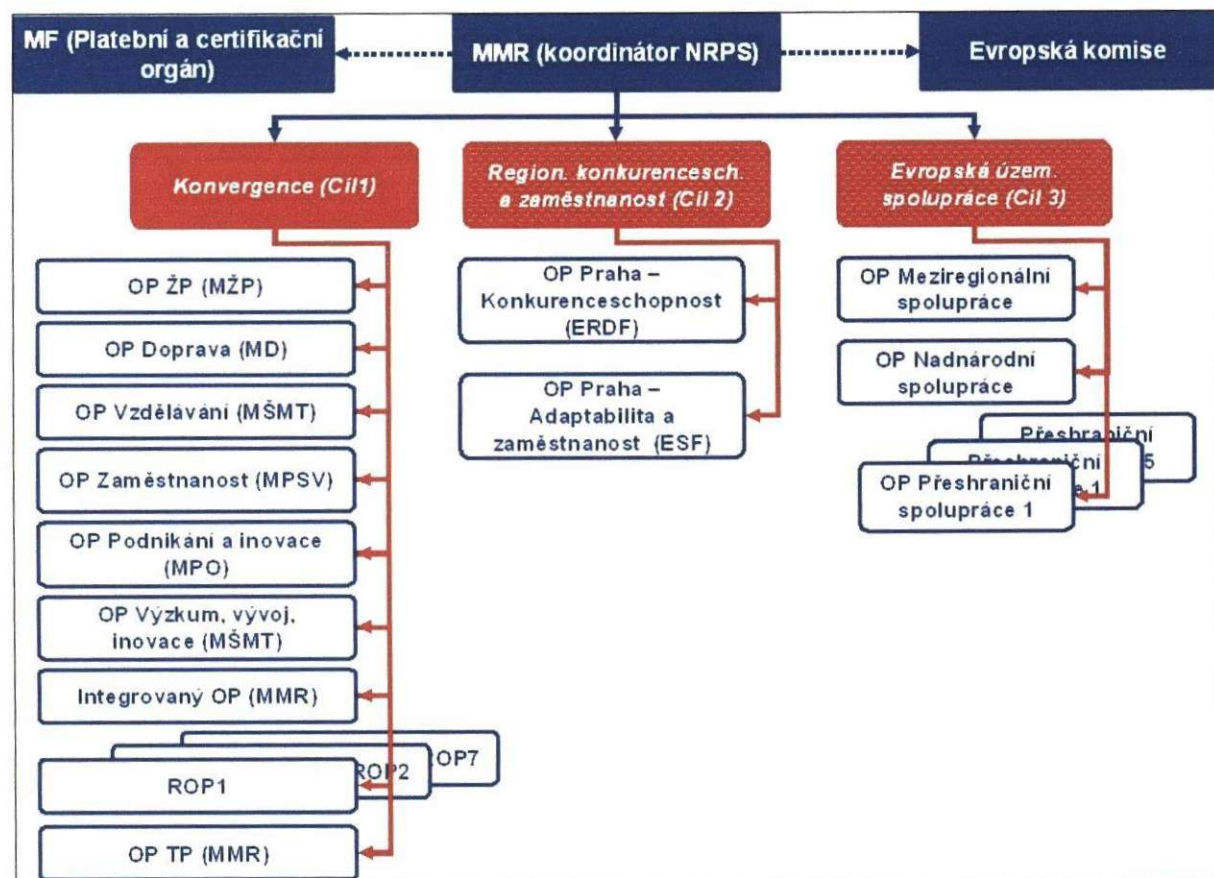
Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR, 2006)

NRP představuje nejvýznamnější východisko pro zpracování **Národního strategického referenčního rámce (NSRR)** ČR pro období 2007 až 2013. V této souvislosti bude NRP sloužit také jako podkladový materiál pro vyjednávání NSRR s Evropskou komisí. NSRR je základem pro sektorové (tematické) a regionální operační programy, navrhuje jej členský stát při použití principu partnerství.

Analytická část Národního strategického referenčního rámce se zaměřuje na identifikaci klíčových silných stránek České republiky pro posilování její konkurenceschopnosti, stejně tak jako problematických míst a slabých stránek, které mohou stát v cestě udržitelnému růstu ekonomiky i společnosti. Strategie se opírá o klíčové evropské (návrh Strategických obecných zásad Společenství) i domácí strategické dokumenty.

Národní strategický referenční rámec udává systém operačních programů politiky hospodářské a sociální soudržnosti 2007 - 2013 jejichž prostřednictvím budou jednotlivé prioritní osy realizovány.

Tabulka č.11 - Návrh rozložení programů podpory ČR v letech 2007-2013

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR, 2006)

Národní strategický referenční rámec byl předmětem vyjednávání s Evropskou komisí o konečné podobě intervencí politiky soudržnosti v České republice a v roce 2007, 27.července přijat Evropskou komisí.

Globálním cílem NRP/NSRR v období 2007 – 2013 je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby Česká republika byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude

vyšší než průměrný růst EU 27. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.

Na základě definovaných cílů a priorit Národního rozvojového plánu České republiky pro období 2007-2013 a Národního strategického referenčního rámce připravuje Česká republika pro využívání fondů Evropské unie letích 2007-2013 celkem 26 operačních programů pro nově koncipované 3 Cíle Politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.

Operační programy nesou popis souhrnných priorit, opatření a finančních zdrojů. V konečném důsledku o nich rozhoduje Komise.

V soustavě programových dokumentů jsou pro žadatele a realizátory projektů nejdůležitějšími dokumenty právě operační programy (OP) a na ně navazující prováděcí dokumenty, které jsou tematicky a regionálně vymezené a specifikují cíle, kterých chtějí pomocí realizovaných projektů dosáhnout (www.strukturalni-fondy.cz)

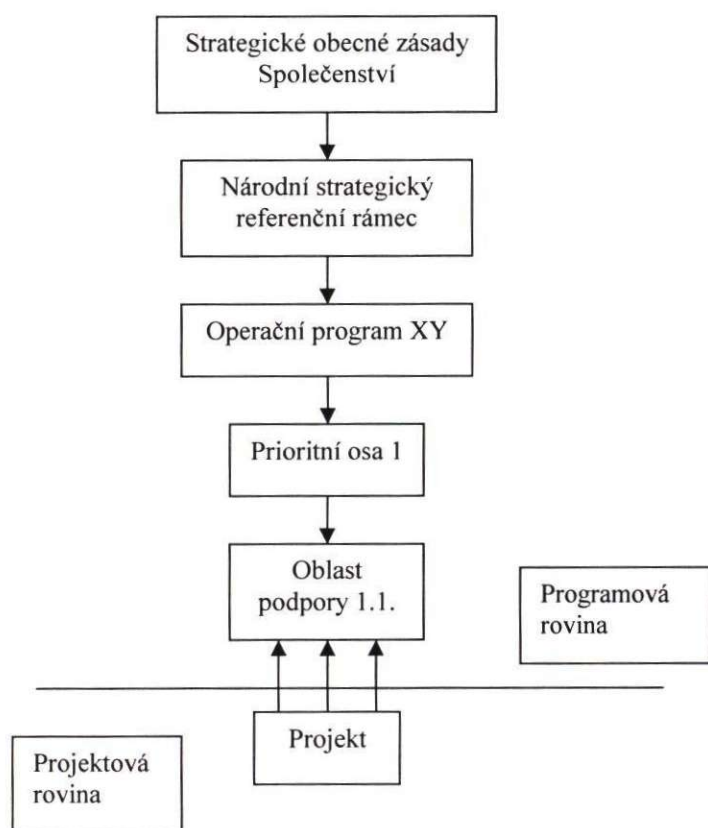
Cíle obsažené v jednotlivých operačních programech jsou provázány na cíle EU.

2.6. Operační programy pro období 2007- 2013

Operační program je základním strategickým dokumentem finanční a technické podpory pro konkrétní tematickou oblast (např. zaměstnanost a sociální věci), nebo konkrétní region soudržnosti (např. Jihozápad), který zpracovávají členské země EU. V OP jsou podrobně popsány cíle a priority, které chce členská země v dané oblasti dosáhnout v aktuálním programovacím období. V OP najdeme popis typových aktivit, na které je možné čerpat prostředky SF. Nechybí také uvedení těch, kteří mohou o finanční prostředky požádat.

Na základě definovaných cílů a priorit NSRR pro období 2007 - 2013 připravila ČR pro využívání fondů EU v letech 2007 – 2013 celkem 26 operačních programů, které se dále dělí na tematické, regionální, programy pro Prahu a programy spadající pod Cíl 3 Evropská územní spolupráce.

Schéma č. 1 - Zařazení OP do soustavy strategických dokumentů a zařazení projektů

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz (2007)

2.6.2. Operační programy pro cíl Konvergence

Pro Cíl 1 (Konvergence) je důležitá podpora hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států. V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy a je realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Na cíl Konvergence připadá v České republice 25,89 mld. € (cca 730,00 mld. Kč).

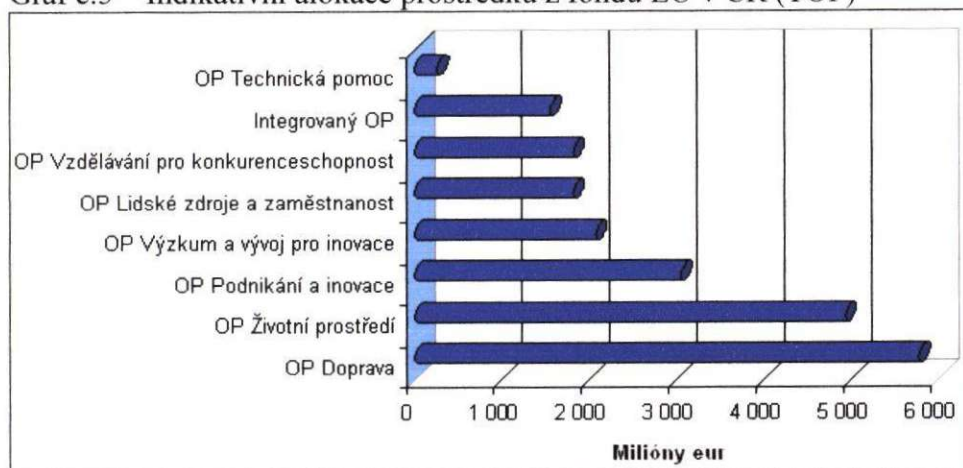
2.6.2.1. Operační programy tematické pro cíl Konvergence

Osm tematických operačních programů v ČR (21,23 mld. €, cca 598,62 mld. Kč):

- OP Technická pomoc (OP TP)
- Integrovaný OP (IOP)

- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP Vpk)
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)
- OP Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVal)
- OP Životní prostředí (OP ŽP)
- OP Doprava (OP D)
- OP Podnikání a inovace (OP PI)

Graf č.5 – Indikativní alokace prostředků z fondů EU v ČR (TOP)

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz (MMR, 2007)

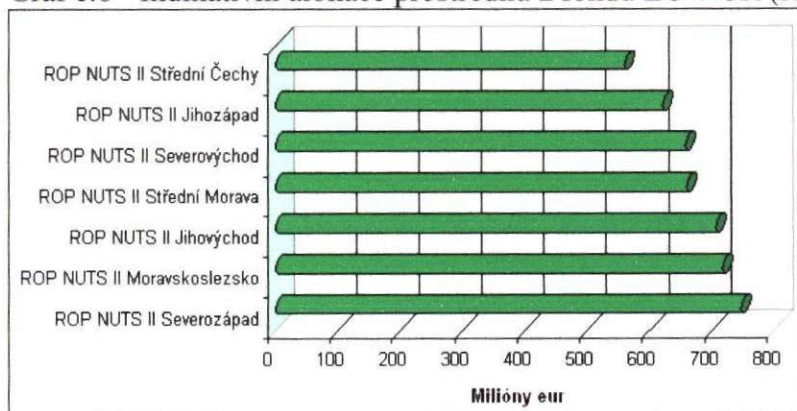
2.6.2.2. Operační programy regionální pro cíl Konvergence

Regionální operační programy (ROP):

V ČR celkem 7 ROP a ty jsou zpracovány pro jednotlivé regiony soudržnosti NUTS II s výjimkou hlavního města Praha. Sedm regionálních operačních programů (ROP) na úrovni regionů soudržnosti NUTS II (4,66 mld. €, cca 131,38 mld. Kč).

- ROP NUTS II Střední Čechy
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Střední Morava
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Severozápad

Graf č.6 - Indikativní alokace prostředků z fondů EU v ČR (ROP)

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz (MMR, 2007)

2.6.3. Operační programy pro cíl konkurenceschopnost a zaměstnanost

Do Cíle 2 (Regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti) přísluší hlavní město Praha, který je jediným regionem soudržnosti NUTS II. Pro Prahu byly navrženy dva operační programy: OP Praha konkurenceschopnost a OP Praha adaptabilita. Tzv. víceúčelovost některých sektorových operačních programů umožňuje čerpání finančních prostředků i pro Prahu. Jedná se o následující sektorové operační programy: Integrovaný operační program, OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ), OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VpK), OP Technická pomoc. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadá v České republice 0,42 mld. € (cca 11,73 mld. Kč)

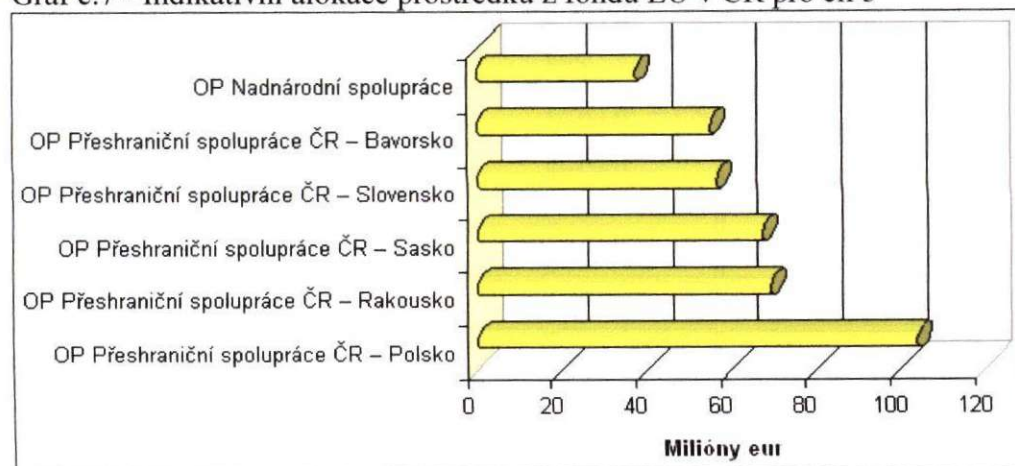
- OP Praha konkurenceschopnost (OP PK)
- OP Praha adaptabilita (OP PA)

2.6.4. Operační program pro cíl Evropská územní spolupráce

Pro Cíl 3 (Evropská územní spolupráce) je zcela nový cíl politiky hospodářské a sociální soudržnosti pro léta 2007 - 2013. Cíl by měl být naplňován prostřednictvím nadnárodní, meziregionální a příhraniční spolupráce a dvou síťových programů ESPON 2013 a INTERACT II. V České republice pod něj spadají všechny regiony a podporu lze čerpat z

devíti operačních programů. Na cíl Evropská územní spolupráce připadá v České republice 0,39 mld. €

Graf č.7 - Indikativní alokace prostředků z fondů EU v ČR pro cíl 3

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz (MMR, 2007)

Operační programy pro cíl 3 :

- OP Mezuregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
- OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny)
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko
- Síťový operační program INTERACT II - (všechny členské státy)
- Síťový operační program ESPON 2013 – (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejsko, Island, kandidátské státy EU)

Tabulka č. 12 - Alokace pro ČR na roky 2007 -2013 podle operačních programů a SF

Operační program	Fond	€, běžné ceny
Podnikání a inovace	ERDF	3 041 312 546
Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	2 070 680 884
Životní prostředí	ERDF + FS	4 917 867 098
	ERDF	702 482 212
	FS	4 215 384 886
Doprava	ERDF + FS	5 759 081 203
	ERDF	1155443650
	FS	4603637553
Integrovaný operační program	ERDF	1 582 390 162
Regionální operační programy	ERDF	4 659 031 986
<i>Střední Čechy</i>	<i>ERDF</i>	<i>559 083 839</i>
<i>Jihozápad</i>	<i>ERDF</i>	<i>619 651 254</i>
<i>Severozápad</i>	<i>ERDF</i>	<i>745 911 021</i>
<i>Jihovýchod</i>	<i>ERDF</i>	<i>704 445 636</i>
<i>Severovýchod</i>	<i>ERDF</i>	<i>656 457 606</i>
<i>Moravskoslezsko</i>	<i>ERDF</i>	<i>716 093 217</i>
<i>Střední Morava</i>	<i>ERDF</i>	<i>657 389 413</i>
Technická pomoc	ERDF	247 783 172
Lidské zdroje a zaměstnanost	ESF	1 837 421 405
Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	1 828 714 781
Praha - Konkurenceschopnost	ERDF	234 936 005
Praha - Adaptabilita	ESF	108 385 242

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz (MMR, 2007)

3. Strukturální fondy v České Republice a jejich princip využívání

3.1. Strukturální fondy

Jádro regionální a strukturální politiky EU tvoří strukturální fondy (SF). Ty se přímo zaměřují na snižování rozdílů mezi regiony členských států a snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů, včetně venkovských oblastí.

Peníze ze SF jsou čerpány v rámci několikaletých cyklů (viz. Programovací období, 3.1.1.) a na základě jasných cílů a priorit.

Obecně lze říci, že strukturální fondy přispívají především regionům v členských státech, které nedosahují 75% průměru úrovně HDP Evropské unie na osobu.

Regionální statistiky HDP jsou důležité pro rozdělení finančních alokací strukturálních fondů. V tabulce je porovnání HDP na pracovníka v ČR v jednotlivých krajích.

Tabulka č. 13 – Regionální HDP na pracovníka v ČR v letech 2002 – 2006

Území <i>Region</i>	2002	2003	2004	2005	2006
ČESKÁ REPUBLIKA	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Praha	152,5	152,6	149,6	147,9	142,3
Středočeský kraj	102,9	106,2	104,4	103,8	98,8
Jihozápad	93,3	95,4	95,5	92,7	92,7
Jihovýchod	94,6	94,8	94,6	94,1	93,8
Plzeňský kraj	91,8	96,1	96,5	91,2	91,6
Severozápad	89,4	92,7	91,5	89,8	89,4
Karlovarský kraj	83,1	81,2	80,5	76,2	78,2
Ústecký kraj	92,0	97,6	96,1	95,7	94,0
Severovýchod	91,6	90,9	90,7	89,3	88,7
Liberecký kraj	91,7	86,4	84,1	88,9	89,8
Královhradecký kraj	91,9	93,5	97,1	91,5	90,1
Pardubický kraj	91,2	91,8	89,7	87,3	86,3
Jihovýchod	98,0	98,9	96,8	95,7	94,2
Středočeský kraj	95,4	97,7	94,1	94,5	92,4
Jihomoravský kraj	99,1	99,3	97,9	96,2	95,0
Střední Morava	89,4	88,8	89,9	88,8	85,4
Olomoucký kraj	88,4	88,0	92,4	87,1	82,7
Zlínský kraj	90,5	89,6	87,2	90,6	88,3
Moravskoslezsko	90,2	93,5	99,5	100,5	100,7
Extra - regio	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zdroj: Český statistický úřad (www.czso.cz, 2007)

Tabulka č.14 - Objemový index HDP na obyvatele v PPS za roky 2003 – 2005

Země/rok	2003	2004	2005
EU25	100	100	100
EU25+BG+RO	96	96	96
Eurozóna	107	106	106
Eurozóna+SI	107	106	106
Belgie	119	119	118
Bulharsko	31	32	33
Česká republika	71	72	74
Dánsko	120	120	122
Estonsko	51	53	60
Finsko	109	111	111
Francie	108	108	108
Chorvatsko	46	47	48
Irsko	134	136	139
Island	119	124	129
Itálie	106	103	100
Kypr	85	88	89
Litva	47	49	52
Lotyšsko	41	44	48
Lucembursko	237	241	251
Maďarsko	61	61	63
Makedonie	25	25	26
Malta	74	71	70
Německo	112	111	110
Nizozemsko	124	125	126
Norsko	149	156	169
Polsko	47	49	50
Portugalsko	73	72	71
Rakousko	123	123	123
Rumunsko	30	33	34
Řecko*	80	81	84
Slovensko	53	54	57
Slovinsko	77	80	82
Spojené království	116	118	117
Španělsko	97	97	98
Švédsko	115	115	115
Švýcarsko	130	129	129
Turecko	26	27	28

*údaje za Řecko nezahrnují velkou revizi řeckých národních účtů z konce roku 2006

Zdroj: Český statistický úřad (www.czso.cz, 2007)

3.2. Legislativa strukturálních fondů 2007-2013

Nařízení Rady EU k politice hospodářské a sociální soudržnosti pro období 2007 - 2013 mj. specifikují specifikují využití jednotlivých fondů:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. 7. 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999 přispívá k posílení evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti a upravuje nástroje této politiky pro situaci, jež vznikla v EU po jejím rozšíření. Podpora z EFRR bude výrazně přispívat k naplňování cílů Lisabonské a Göteborské strategie. Ze zdrojů fondu jsou financovány projekty v regionech spadajících do cílů Konvergence , Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce. Jedná se zejména o investice směřující do infrastruktury, vytváření nových pracovních míst a podpory malého a středního podnikání.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 ze dne 5. 7. 2006 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999. Evropský sociální fond (ESF) přispívá k naplňování cílů hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) podporou politik a priorit, které usilují o zvýšení zaměstnanosti, zlepšení kvality a produktivity práce a zajištění sociální integrace a soudržnosti. Návrh nového nařízení k ESF zohledňuje tyto tři hlavní výzvy na cestě k naplnění cílů HSS a zároveň nabádá ke snaze o větší soulad mezi ESF, Evropskou strategií zaměstnanosti a Lisabonskou strategií.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1084/2006 ze dne 11. 7. 2006 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1164/1994 má přispět k posílení evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti a upravuje nástroje této politiky pro situaci, jež vznikla v EU po jejím rozšíření. Jeho cílem je upravit podmínky pro nakládání s Fondem soudržnosti, který je nově zahrnut do víceletého programování strukturálních fondů EFRR a ESF. Celkově návrh přispívá ke zjednodušení a zprůhlednění realizace politiky HSS.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. 7. 2006 o Evropském seskupení pro územní spolupráci (EGTC) je reakcí na současné nevyhovující nástroje podpory regionální spolupráce a na rozšíření EU, které má za následek zvýšení počtu hranic na území EU. Cílem této dobrovolně zakládané právnické osoby by mělo být posilování ekonomické, sociální a územní soudržnosti, tj. měla by poskytovat právní a institucionální základnu pro územní spolupráci.

3.3. Fondy v novém programovacím období 2007 - 2013

Politika HSS je naplňována prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Pro dosažení uvedených cílů (viz. kapitola 2.4.) v novém programovacím období 2007 -2013 byly jako zdroje financování stanoveny 2 strukturální fondy (viz. tabulka č. 6):

- **Evropský fond regionálního rozvoje (EFRR, angl. ERDF)** – viz. kapitola 3.5.
- **Evropský sociální fond (ESF, angl. ESF)** – viz. kapitola 3.4.

Vedle těchto fondů hraje nadále významnou roli **Kohezní fond - Fond soudržnosti** (KF, angl. CF, viz. kapitola 3.6.), který poskytuje finance na významné projekty z oblasti životního prostředí a infrastruktury s rozpočtem minimálně 10 mil. EUR.

Fondy pro venkov a zemědělství již nebudou patřit mezi strukturální fondy; půjde o Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV, angl. EAFRD), Evropský zemědělský garanční fond (EZGF, angl. EGF) a Evropský fond pro rybolov (FNOR, angl. FIG).

3.4. Evropský sociální fond (ESF)

Evropský sociální fond (ESF) jsou podporovány neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, podpora začínajícím OSVČ, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání, zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, zvyšování kompetencí

řídících pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky, zavádění a modernizace kombinované a distanční formy studia, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru apod.

3.5. Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

Evropský regionální rozvojový fond (ERDF) vznikl v roce 1974 jako základní nástroj regionální politiky k financování strukturální pomoci prostřednictvím regionálních rozvojových programů zaměřených nanejvíce postižené oblasti a ke snižování meziregionálních nerovností. V současné době patří mezi nejvýznamnější strukturální fondy.

Úkoly Evropského regionálního rozvojového fondu vyplývají jednak přímo ze Smlouvy (speciální ustanovení o ERDF), jednak z rámce úkolů strukturálních fondů.

"Evropský regionální rozvojový fond je určen k tomu, aby svou částí na rozvoji a strukturálních změnách zaostávajících regionů a přeměně upadajících průmyslových oblastí pomáhal odstraňovat zásadní regionální rozdíly ve Společenství."

Smlouva z Nice, Článek 160

"... podporovat hospodářskou a sociální soudržnost nápravou hlavních regionálních rozdílů a účastí na rozvoji a přeměně regionů. ... rovněž přispívá na podporu trvale udržitelného rozvoje a vytváření trvale udržitelných pracovních příležitostí."

Nařízení ES 1784/1999 o Evropském regionálním rozvojovém fondu, čl. 1 - Úkoly

Legislativa fondu ERDF:

- Nařízení Rady (ES) č.1260/1999 ze dne 21. června 1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech – obsahuje, které programy jsou financovány ze kterých fondů, stanovuje pravidla strukturální politiky a definuje pojmy

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1783/1999 ze dne 12. července 1999 o Evropském fondu pro regionální rozvoj – obsahuje působnost fondu ERDF
- Nařízení Komise č. 1685/2000 ze dne 28. července 2000, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 týkající se způsobilosti výdajů na činnosti spolufinancované strukturálními fondy.
- Nařízení ES 1083/1999 o Evropském regionálním rozvojovém fondu.
- Nařízení Komise č. 70/2001 o podpoře malého a středního podnikání

3.5.1. Podpora z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF)

Evropský regionální rozvojový fond přispívá především k dosažení Cíle 1 a 2 (cíle jsou provázány na cíle EU), dále financuje iniciativu INTERREG (přeshraniční, mezinárodní a meziregionální spolupráce) a iniciativu URBAN (hospodářská a sociální obnova krizí postižených měst) a podporuje inovační akce a technická opatření (v oblasti regionálního rozvoje a výměny těchto zkušeností).

ERDF financuje :

- produktivní investice pro vytváření a zachování trvale udržitelných pracovních příležitostí
- investice do infrastruktury
- rozvoj vnitřního potenciálu podporujících místní rozvoj a zaměstnanost a činnost malých a středních podniků
- podpora služeb pro podniky
- převod technologií
- zlepšení přístupu podniků k financím
- přímé podpory investic
- vytváření infrastruktury pro místní rozvoj a rozvoj zaměstnanosti
- podpora strukturám místních služeb pro vytvoření nových pracovních míst (pokud nejsou financována z ESF)

dále podporuje:

- produktivní prostředí (zejména pro rozvoj malých a středních podniků a přitažlivost regionů) prostřednictvím rozvoje infrastruktury
- výzkum a technologický vývoj
- rozvoj informační společnosti
- investice do cestovního ruchu a kultury, vytváření trvale udržitelné pracovní příležitosti
- ochrana a zlepšování životního prostředí
- rovnost mužů a žen v oblasti zaměstnanosti
- mezinárodní, přeshraniční a meziregionální spolupráce

V novém programovací období 2007 -2013 z ERDF plyne podpora k redukci regionálních nerovností EU. Existují i další podpory a to: inovace a znalostní ekonomika, životní prostředí a prevence rizik, dostupnost. Přeshraniční program budou zdůrazňovat podnikavost, společnou správu životního prostředí a sdílení infrastruktur.

Dosažení stanovených cílů a podpor se uskutečňuje pomocí projektů, které jsou kompatibilní s jednotlivými prioritními osami, a jež jsou spolufinancovány ze strukturálních fondů. Ze strukturálního fondu - z Evropského regionálního rozvojového fondu (ERDF), je v České republice financováno 6 operačních programů:

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace
- Výzkum a vývoj pro inovace
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

Pro popis podmínek uchazečů o dotace z ERDF je důležitá charakteristika jednotlivých operačních programů (viz. příloha č.1) a z nich vyplývající popis oprávněných žadatelů. K tomuto tématu se vztahuje i řada legislativních vymezení, které spoluurčují podmínky žadatelů o dotace.

3.6. Fond soudržnosti

Fond soudržnosti (FS) je na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány investiční (infrastrukturní) projekty, avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a ochranu životního prostředí.

3.7. Kdo může požádat o peníze

Projekty mohou předkládat obce, kraje, ministerstva, podnikatelé, vlastníci dopravní infrastruktury, neziskové organizace, školy, výzkumná centra a další v závislosti na pravidlech příslušného operačního programu.

4. Jihočeský kraj

4.1. Charakteristika Jihočeského kraje a strategické dokumenty

Jižní Čechy patří díky své geografické poloze a přírodním podmínkám k územím, kde do původně zemědělské oblasti s tradičním rybníkářstvím a lesnictvím vstoupila na počátku 20. století průmyslová výroba. Jihočeský kraj je bohatý na přírodní i kulturně historické bohatství, která jsou provázena rozvojem cestovního ruchu. Příhraniční charakter regionu se v posledních letech stal jeho předností, neboť přináší možnost spolupráce se sousedními zeměmi Evropské unie.

Jihočeský kraj leží převážně na jihu Čech, ale okolím Dačic zasahuje i na Moravu; České Velenice s okolím (tzv. Vitorazsko) zase až do roku 1920 tvořily součást Dolních Rakous. Na západě sousedí s Plzeňským krajem, na severu se Středočeským krajem, na severovýchodě s krajem Vysočina, na východě má kratičký úsek společné hranice s Jihomoravským krajem. Na jihovýchodě sousedí s rakouskou spolkovou zemí Horní Rakousy, na jihozápadě s německou spolkovou zemí Bavorsko (www.wikipedia.cz).

Jihočeský kraj není územím bohatým na suroviny, zejména zde nejsou téměř žádné zdroje energetických surovin. Významným přírodním bohatstvím jsou však rozsáhlé lesy, zejména na Šumavě a v Novohradských horách. Jedná se především o lesy jehličnaté, smrkové a borové. Největší surovinové bohatství tvoří ložiska písků a štěrkopísků, cihlářské hlíny, kameniva a sklářských písků. Z ostatních surovin je nejvýznamnější rašelina a v některých lokalitách také vápenec, křemelina a grafit (www.businessinfo.cz, 2008).

Jihočeský kraj má strategickou polohu na dopravní ose sever-jih. Procházejí jím důležité mezinárodní silnice, severojižní železniční koridor, evropské cyklistické a turistické stezky. Podstatným krokem ke vzniku civilního letiště se stalo udělení licence k vnitrostátnímu leteckému provozu pro Jihočeské letiště České Budějovice, a.s., mezinárodní licenci má letiště v Hosíně u Českých Budějovic. Stávající silniční síť dostatečně zajišťuje základní dopravní dostupnost měst a obcí. Kraj však citelně postrádá dálniční napojení, které by měla přinést výstavba dálnice D3 a rychlostních komunikací R3 a R4. Podmínkou pro výraznější přesun nákladní dopravy na železnici je vybudování IV. tranzitního železničního koridoru Praha-České Budějovice-Linec, zařazeného do seznamu nejvýznamnějších dopravních projektů v rámci EU (www.kraj-jihocesky.cz).

Tabulka č. 15 – Přehled silnic v Jihočeském kraji

Silnice I. třídy	Silnice II. třídy	Silnice III. třídy
692 km	1637 km	3822 km

Zdroj: Jihočeský kraj (www.kraj-jihocesky.cz, 2008)

Největším městem jsou České Budějovice, které jsou přirozeným centrem kraje. Dalšími velkými městy jsou Tábor, Písek, Strakonice a Jindřichův Hradec. Celkem je v kraji v současné době 623 samosprávných obcí s téměř 2 000 osadami. Od demografické struktury kraje se výrazněji odlišují pohraniční okresy Český Krumlov a Prachatice s pestřejším národnostním složením. Je zde mladší věková struktura, nejvyšší hodnoty porodnosti, relativně nízká úmrtnost. V posledních letech trvale ubývá obyvatel okresů Strakonice a Písek. Naopak růst trvale zaznamenávají pouze okresy České Budějovice a Český Krumlov.

Na tvorbě hrubého domácího produktu České republiky se Jihočeský kraj podílí 5,5%, v přepočtu na 1 obyvatele dosahuje 89% republikového průměru a je tak mezi kraji na 6. pozici. Ve statistickém registru ekonomických subjektů bylo koncem roku 2005 registrováno více než 144 tis. ekonomických subjektů. Jeho největší část tvořili podnikatelé - fyzické osoby nezapsané v obchodním rejstříku (101 663 subjektů), společnosti s ručením omezeným (10 372 subjektů) a samostatně hospodařící rolníci (5 416 subjektů).

Průmyslová výroba je koncentrována především v českobudějovické aglomeraci a v okresech Tábor a Strakonice. Převažuje zpracovatelský průmysl (výroba potravin a nápojů, dopravních prostředků, strojů a zařízení, textilní a oděvní).

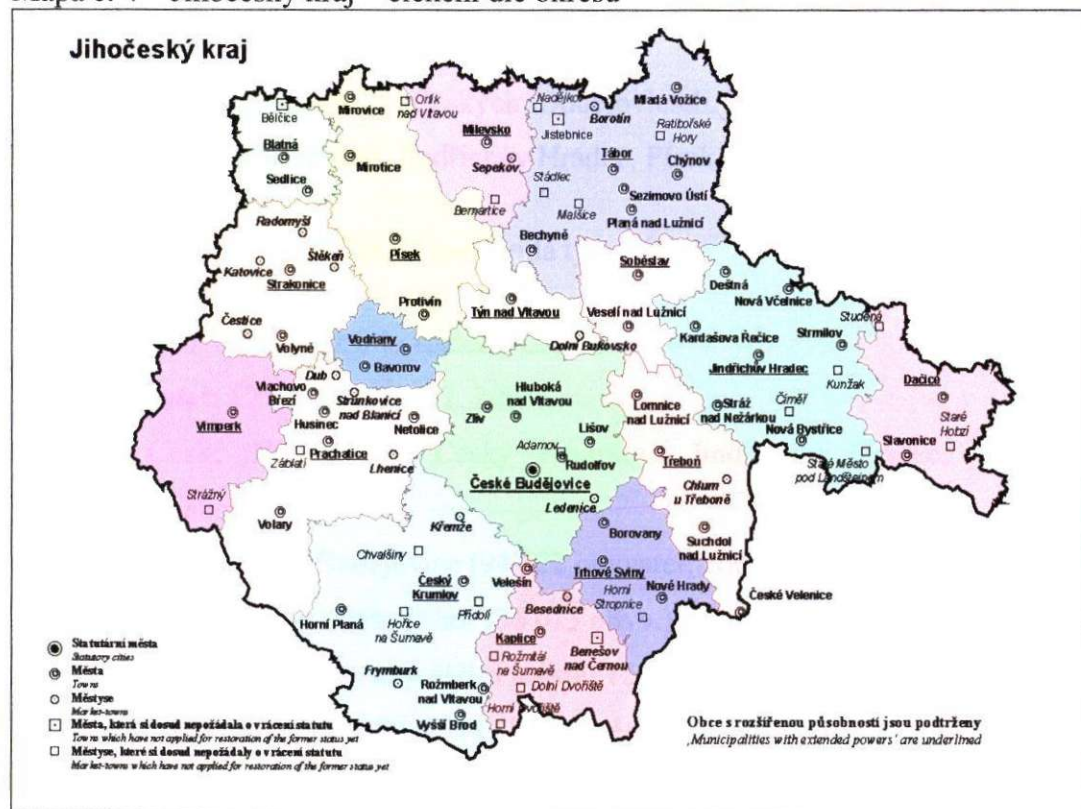
Zemědělství se orientuje na rostlinnou výrobu, převažuje pěstování obilovin, olejnin a brambor. V živočišné výrobě chov skotu a prasat. Dlouholetou tradici má v jižních Čechách rybníkářství. Chov ryb v 25 000 ha vodních ploch představuje polovinu produkce v rámci celé ČR.

Jihočeský kraj se stává významnou turistickou a rekreační oblastí. Cestovní ruch zaznamenal v posledních letech největší nárůst podílu na podnikatelských aktivitách v kraji.

Jihočeský kraj vypracoval na období 2007 -2013 v rámci výkonu své samosprávy strategické dokumenty pro rozvoj kraje. Základním dokumentem regionálního rozvoje na úrovni kraje je Program rozvoje kraje (viz.kapitola 3.4.). Spolu se základním dokumentem Programu rozvoje kraje vzniknul zároveň Akční plán rozvoje kraje (viz. kapitola 4.4.2.), který obsahuje ve zkrácené verzi syntetickou část programu rozvoje kraje, je každoročně upravován a obsahuje přehled konkrétních projektů doporučených k realizaci v daném roce. Program rozvoje kraje definuje hlavně strategickou vizi kraje.

Význam Programu rozvoje územního obvodu Jihočeského kraje je v tom, že vytváří základní rámec pro formování regionální politiky Jihočeského kraje s ohledem na regionální politiku Evropské unie. Výsledkem má být skloubení vlastních zájmů a potřeb jednotlivých částí regionu s naplňováním kritérií Evropské unie. Cestou k tomuto cíli je aktivování zdrojů regionu i pomocí fondů Evropské unie a využití vnitřních i zahraničních zdrojů soukromých investorů.

Mapa č. 4 – Jihočeský kraj – členění dle okresů

Zdroj: Český statistický úřad (www.czso.cz,2007)

Počet obyvatel v jednotlivých okresech

Tabulka 16 – Počet obyvatel k 31.12.2006

okres	počet obyvatel
České Budějovice	182 055
Český Krumlov	61 058
Jindřichův Hradec	92 637
Písek	70 498
Prachatice	51 409
Strakonice	70 207
Tábor	102 374

Zdroj : ČSÚ (www.czso.cz,2007)

4.2. Jihočeský kraj v číslech

Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích je vymezený územím okresů České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice a Tábor.

Publikace COT business (2007) uveřejnila tyto údaje:

Rozloha: 10 056 km² (12,8 % rozlohy ČR)

Počet obyvatel: 625 712 (k 31. 12. 2004)

Okresy: České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice, Tábor

Největší město: České Budějovice (94 622 obyvatel; 2004)

Města nad 25 tisíc obyvatel: Tábor (36 013 obyv.), Písek (29 801 obyv.)

Podíl obyvatel bydlících v největším městě: 15,1 %

HDP na 1 obyvatele: 241 389 Kč (89 % průměru ČR) (2005)

Průměrná hrubá mzda: 16 225 Kč (86 % průměru ČR) (1. čtvrtletí 2006)

Nezaměstnanost: 6,4 % (průměr ČR: 8,0 %) (1. čtvrtletí 2006)

Vzdělanostní struktura: VŠ 8 % (průměr ČR: 9 %), SŠ s maturitou 28 % (ČR 28 %)

Podíl zaměstnaných v jednotlivých sektorech:

primární 8,7 %, sekundární 41,5 %, terciární 49,8 %

Největší zaměstnavatelé: Nemocnice České Budějovice, Madeta a.s. (výroba potravin), Robert Bosch, s. r. o. (výroba automobilových součástek), Vltava-Labe-Press, a. s. (vydavatelství), ČZ Strakonice, a. s. (výroba automobilových součástek), Jihočeská energetika, a. s., JITEX Písek, a. s. (textilní průmysl), Kovosvit, a. s. (výroba strojů a zařízení), Vodovody a kanalizace Jižní Čechy, a. s., ZVVZ, a. s. (výroba strojů a zařízení)

4.3. Organizační struktura orgánů Jihočeského kraje

Jihočeský kraj spravuje své záležitosti samostatně, v tzv. "**samostatné působnosti**", při výkonu samostatné působnosti se kraj řídí:

- a) při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem,
- b) v ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona

Orgány kraje jsou: zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtman kraje a krajský úřad. Hejtman zřizuje pro výkon přenesené působnosti kraje zvláštní orgány, pokud tak stanoví zvláštní zákon. Iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva kraje jsou výbory, iniciativní a poradní orgány rady kraje jsou komise.

Zastupitelstvo Jihočeského kraje se skládá z 55 volených členů zastupitelstva. Rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti. Ve věcech patřících do přenesené působnosti rozhoduje jen, stanoví-li tak zákon. Zastupitelstvo zřídilo tyto výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány:

- Výbor finanční
- Výbor kontrolní
- Výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost
- Výbor pro rozvoj Jihočeského kraje

Rada Jihočeského kraje, v jejímž čele stojí hejtman kraje, má 11 členů a je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti na úrovni kraje. Při výkonu své působnosti je odpovědná zastupitelstvu. Rada může rozhodovat i ve věcech přenesené působnosti, ale jen pokud tak stanoví zákon. Rada kraje zřídila jako iniciativní a poradní orgány:

- Komisi pro zdravotnictví a sociální věci
- Kulturní komisi
- Sportovní komisi

Hejtman Jihočeského kraje zastupuje kraj navenek. Hejtman svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva a rady, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva a zápis z jednání rady.

Krajský úřad Jihočeského kraje tvoří ředitel a zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu. Krajský úřad plní úkoly v samostatné působnosti uložené mu zastupitelstvem a radou a napomáhá činnosti výborů a komisí.

Krajský úřad vykonává přenesenou působnost s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny zastupitelstvu a radě nebo zvláštnímu orgánu.

V čele krajského úřadu stojí ředitel, který je nadřízeným všech zaměstnanců Krajského úřadu Jihočeského kraje. Plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních předpisů a další funkce svěřené mu zákonem.

Vnitřní organizace krajského úřadu:

Pravomoc a působnost krajského úřadu je upravena zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění, ve vztahu k obcím zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění. Krajský úřad se člení na odbory a samostatná oddělení. Odbory lze dále vnitřně členit na nižší organizační stupně, kterými jsou oddělení. Oddělení se již dále vnitřně nečlení. V čele odboru a oddělení stojí vždy jejich vedoucí.

4.4. Program rozvoje Jihočeského kraje 2007 – 2013

Program rozvoje venkova pro období 2007 - 2013 je programový dokument připravený Ministerstvem zemědělství ČR ve spolupráci s partnerskými subjekty pro poskytování dotací na zemědělství a rozvoj venkova.

Řídícím orgánem Programu rozvoje venkova (PRV) je Ministerstvo zemědělství ČR. Administraci a kontrolu žádostí o podporu provádí Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF).

V dokumentu Program rozvoje kraje je popsáno několik problémových okruhů, které je v zájmu rozvoje regionu potřeba řešit, pro každý okruh jsou nadefinovány strategická vize a cíl, které nastiňují, jak si kraj představuje řešení 5 problematických bodů (prioritních os):

1. Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
2. Zlepšování životního prostředí a krajiny
3. Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova
4. Leader
5. Technická infrastruktura (tato podpora je zaměřena pouze na financování aktivit spojených s řízením programu)

Celková alokace z fondů EU pro tento program na programovací období 2007 - 2013 činí 2,82 mld. EUR.

Analytická část Programu rozvoje Jihočeského kraje vychází ze stávajících analýz a koncepcí, pořízených jako strategické dokumenty pro rozvoj jednotlivých oblastí a spadající do kompetence krajské samosprávy. Další součástí analytických podkladů je SWOT analýza klasifikující vnitřní charakteristiky kraje na silné a slabé stránky a určující, které vnější jevy mohou pro další rozvoj Jihočeského kraje představovat příležitosti nebo hrozby. Program rozvoje Jihočeského kraje reaguje i na nové ekonomické příležitosti a možnosti podpory ze strukturálních fondů Evropské Unie v programovacím období 2007-2013.

Jihočeský kraj každým rokem upravuje Akční plán rozvoje kraje (viz. kapitola 4.4.2.), který obsahuje doporučené projekty k realizaci v konkrétním roce. Program rozvoje kraje definuje hlavně strategickou vizi kraje (viz. kapitola 4.4.1.).

4.4.1. Strategická vize a cíle Jihočeského kraje

Jihočeský kraj chce být "regionem bohatým, založeným na přírodním a kulturním dědictví předchozích generací, respektující jeho začleňování do Evropské unie, který dosáhne úrovně vyspělých regionů členských států Evropské unie" (Program rozvoje kraje, 2007-2013).

Nenaplnění této vize by při volném pohybu výrobních faktorů v rámci Evropské unie mělo za následek rychlý růst meziregionálních disparit a nežádoucích migračních toků, jejichž negativní projevy by zaznamenal nejen kraj, ale i Česká republika a nejvyspělejší země Evropské unie.

Ve vazbě na Strategickou vizi Jihočeského kraje byly formulovány Strategické cíle Jihočeského kraje, především:

- Učinit region přitažlivý pro "světovou turistiku" při využití jedinečností jižních Čech v jejich přírodním i urbanistickém charakteru
- Vytvořit infrastrukturu, která se stane předpokladem pro zapojování regionu do globálního světa
- Umožnit strategickým investorům vstup do regionu a k tomu jim vytvářet podmínky
- Rozvíjet předpoklady pro malé a střední podnikání, obzvláště pak v příhraničních oblastech regionu, k odstranění jejich zaostávání a vysídlování
- Využívat přírodní, surovinové a vodní zdroje regionu k ekonomickým aktivitám, které jsou v souladu se zásadou trvale udržitelného rozvoje
- Usměrnovat zemědělství, lesnictví a rybářství v orientaci podpory ostatních cílů při zohledňování zemědělské politiky EU s akcentem na krajinnotvorbu a další ekologické aspekty (Program rozvoje kraje, 2007- 2013)
- Vytvořit sociální, zdravotnickou, vzdělávací a vědeckou soustavu, odpovídající věkovým, sociálním a profesním potřebám regionu, legislativě a standardům EU.

4.4.2. Akční plán rozvoje kraj

Akční plán rozvoje kraje pro rok 2008 definoval následující grantové programy a projekty z předcházejícího Akčního plánu pro rok 2007.

Tabulka č. 17 – Předcházející grantové programy a projekty z Akčního plánu pro rok 2007

Název grantového programu (GP)	Požadovaná alokace (mil.Kč)
DOSTUPNOST A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
GP – Podpora žádostí do budoucích dotačních titulů v oblasti dopravní infrastruktury	0,235
GP – Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury	29,858
CESTOVNÍ RUCH, KULTURNÍ A PŘÍRODNÍ DĚDICTVÍ	
P – Internetový portál „Kraj tradic a řemesel“	0,6
CELKEM	30,928

Zdroj: Akční plán rozvoje pro rok 2008 (www.kraj-jihocesky.cz).

Popis vybraných grantových programů a projektů z Akčního plánu pro rok 2007

Název grantového programu:

- **Podpora zpracování žádostí do budoucích dotačních titulů v oblasti dopravní infrastruktury**

Cílem tohoto GP je zvýšení možností obcí a ostatních subjektů při přípravě projektů do budoucích dotačních programů, podporovanými aktivitami bude zpracování projektové dokumentace případně žádosti v potřebném rozsahu, dokumentace pro územní řízení, dokumentace pro zadání stavby, stavební povolení.

Předpokládaný finanční rámec:

0,235 mil. Kč

Předpokládaná časová realizace:

leden – listopad 2008

- **Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury**

Cílem je podpora obnovy a rekonstrukcí vodohospodářské infrastruktury (vodovody a kanalizace) u malých obcí JČK.

Předpokládaný finanční rámec:

29,858 mil. Kč

Předpokládaná časová realizace:

leden – listopad 2008

Název projektu:

- **Internetový portál „Kraj tradic a řemesel“**

Cílem projektu je prezentace tradičních lidových řemesel a doprovodných kulturních programů. Jihočeský kraj bude tímto nástrojem působit na širokou veřejnost včetně evropských destinací, zejména na školní mládež a rodiny s dětmi. S jeho pomocí bude systematicky a koncepčně rozvíjet vlastní regionální strategii v oblasti kultury.

Předpokládaný finanční rámec:

0,6 mil. Kč

Předpokládaná časová realizace:

leden – listopad 2008

4.4.3. SWOT analýza Jihočeského kraje

Analýza silných a slabých stránek Jihočeského kraje

Silné stránky

- Výhodná geografická poloha v centru Evropy a na hranici s Německem a Rakouskem, včetně tradičních vazeb na sousední regiony
- Dlouhodobě stabilní ekonomický růst
- Rozvíjející se malé a střední podnikání
- Dlouhodobě nízká míra nezaměstnanosti na většině území kraje
- Sídlo Jihočeské univerzity, Vysoké školy technické a ekonomické, Fakulty managementu VŠE, dalších soukromých vysokých škol a dislokovaných pracovišť VŠ

- Tradice, odbornost a vysoký potenciál Jihočeské univerzity a ústavů AV ČR v oblasti ekologie, biologických a biomedicínských oborů, trvale udržitelného rozvoje a zemědělství,
- Potenciál biomasy jako obnovitelné suroviny
- Vedoucí pozice jihočeského rybníkářství v rámci republiky
- Dlouhodobě aktivní saldo stěhování obyvatelstva (převaha přistěhovaných nad vystěhovanými) na úrovni kraje
- Vyvážené rozmístění přirozených center - měst střední velikosti
- Zvyšující se intenzita bytové výstavby, především v obcích v okolí velkých měst
- Vysoký rozvojový potenciál cestovního ruchu; zachovalá, ekologicky hodnotná a atraktivní příroda a kulturní krajina využitelná pro cestovní ruch
- Vysoká koncentrace památek s kulturně historickým nadregionálním významem, značný sociokulturní potenciál území využitelný pro cestovní ruch a další aktivity
- Tradice lázeňství
- Silniční a železniční síť tvořící základní předpoklad pro dobrou obslužnost a dostupnost
- Postupně se zlepšující technický stav dopravních cest zejména silnic nižších tříd
- Existence krajského systému zásobování pitnou vodou s výraznou bilanční rezervou a s vysokou kvalitou
- Transformovaná síť zdravotnických zařízení - nemocnic
- Rozvíjející se síť neziskových organizací
- Připravenost koncepčního ÚP VÚC a kvalitní definice rozvojových území
- Dobré zkušenosti s čerpáním finančních prostředků z evropských zdrojů

Slabé stránky

- Socioekonomické disparity mezi jednotlivými částmi kraje
- Neexistující kapacitní dopravní napojení na nadřazenou silniční síť - dálnice D3 a rychlostní silnice R3 a R4

- Chybějící IV. tranzitní železniční koridor ČR včetně nedořešení přeshraničního úseku České Budějovice – Linec
- Chybějící obchvaty sídel
- Velký podíl ekonomicky slabých obcí s malým počtem obyvatel
- Omezená disponibilita pracovní síly pro investice většího rozsahu, jak z hlediska kvantitativního, tak kvalitativního
- Malý zájem o studium technických oborů
- Nízký podíl technicky vzdělaných absolventů vysokých škol a chybějící pracovní síly pro technické profese
- Nízká nabídka programů dalšího vzdělávání, absence uceleného systému celoživotního vzdělávání
- Nedostatečná podpora výzkumu a vývoje a inovací (VaVal), nedostatečné rozvinutí regionálního systému podpory VaVal
- Nízký podíl progresivních odvětví na tvorbě HDP a zaměstnanosti
- Nízké využití obnovitelných zdrojů energie, především travní a dřevní biomasy, včetně nedostatečné aplikace poznatků o využití biomasy v praxi
- Nevhodná druhová skladba lesních porostů v některých mikroregionech
- Nevhodné využití zemědělské půdy a kulturní krajiny v některých oblastech kraje
- Zhoršující se technický stav regionálních železničních tratí
- Nedostatečná infrastruktura pro volnočasové aktivity
- Špatný stav některých technických a kulturně-historických památek
- Sezónně nevyvážená nabídka cestovního ruchu
- Nedostatečně rozvinutý marketing zemědělských a potravinářských produktů
- Pomalý postup sanací starých ekologických zátěží
- Pomalý proces tvorby komplexních pozemkových úprav
- Nevyhovující struktura a kapacita sociálních služeb a zařízení

Analýza příležitostí a hrozeb v Jihočeském kraji

Příležitosti

- Rozvoj technologicky náročnějších výrobní a diverzifikace ekonomických činností
- Vytvoření funkčních systémových vazeb veřejných vzdělávacích a výzkumných institucí a podnikatelského sektoru pro posílení inovačního potenciálu
- Vytvoření transferového prostředí pro přenos poznatků výzkumu a vývoje do praxe
- Vznik mezinárodně konkurenceschopných výzkumných center (center excellence) na území kraje jako základu pro další rozvoj výzkumu a inovací v regionu
- Rozvoj podnikatelských služeb zejména specializovaných
- Regionální a místní možnosti využití existence celostátně významného energetického zdroje
- Podpora a další rozvoj socioekonomických a kulturních aktivit s Rakouskem a Německem s důrazem na nové možnosti přeshraniční spolupráce v rámci nové kohezní politiky EU v letech 2007 – 2013
- Udržitelné využití přírodních atraktivit a kulturního dědictví pro rozvoj cestovního ruchu, včetně lázeňství
- Rozvoj služeb spojených s cestovním ruchem a lázeňstvím
- Tvorba nových a inovace stávajících produktů cestovního ruchu
- Posilování úrovně koordinace a řízení cestovního ruchu na úrovni regionů a kraje
- Podpora bytové výstavby, která by přispěla ke stabilizaci rozvojových sídel a současně umožnila řešení bytové situace zejména mladých rodin
- Optimalizace vzdělávací soustavy v souladu se současnými i budoucími požadavky trhu práce
- Využívání struktury škol a školských zařízení jako polyfunkčních vzdělávacích center v systému celoživotního vzdělávání
- Podpora a posilování reflexe a přizpůsobivosti studijních programů SŠ a VŠ na poptávku podnikatelského sektoru
- Další rozvoj volnočasových aktivit jako prevence sociálních problémů

- Vybudování dálnice D3, rychlostní komunikace R3 a IV. tranzitního železničního koridoru v ose Eurokoridoru Sever-Jih
- Vybudování rychlostní komunikace R4 na státní hranici s Německem
- Výstavba veřejného logistického centra pro rozvíjení systémů kombinované dopravy
- Komerční využití letiště České Budějovice - Planá
- Rozšíření stávajících a budování nových přeshraničních dopravních komunikací a technických sítí
- Možnosti využití vybraných rozvojových aktivit v chráněných územích (NPŠ, CHKO, Natura 2000, CHOPAV, přírodní parky)
- Revitalizace vojenského újezdu Boletice
- Využití řeky Vltavy pro rekreační a příležitostnou vodní dopravu
- Zvýšení podílu ekologického zemědělství, rozvoj mimoprodukčních funkcí zemědělství a tvorba krajiny
- Produkce a zpracování obnovitelných zdrojů energie v souladu se závazkem EU
- Zlepšení kvality života v městských a venkovských sídlech
- Koncepční a udržitelné využití ekologicky nezatížených a přírodně cenných příhraničních oblastí
- Další rozvoj spolupráce a partnerství mezi veřejnou správou a neziskovým a podnikatelským sektorem
- Efektivní čerpání prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU

Ohrožení

- Nepříznivá struktura a vývoj populace v řadě lokalit kraje, stárnutí obyvatelstva
- Negativní ekonomické dopady globalizačních procesů
- Pokles počtu žáků a studentů ve všech typech škol z důvodu nepříznivého demografického vývoje
- Zpomalení výstavby a nedokončení dálnice D3, rychlostní silnice R3 a odklad dokončení kapacitní komunikace R4 v regionálním směru Praha – Strakonice – Strážný – Pasov

- Pomalá výstavba IV. tranzitního železničního koridoru
- Prohloubení socioekonomických disparit uvnitř kraje a zhoršování dostupnosti služeb, pracovních příležitostí a dopravní dostupnosti ve venkovském prostoru
- Pokračující problémy veřejných rozpočtů s negativními dopady na rozvoj kraje a obcí
- Zastaralost bytového fondu, vysoké náklady na rekonstrukci bytů zejména v panelové výstavbě
- Nedostatečně atraktivní podnikatelské prostředí ovlivněné komplikovanou a nepřehlednou legislativou
- Ztráta komparativní výhody nižších mzdových nákladů bez dostatečného zlepšování jiných faktorů konkurenceschopnosti
- Utlumení místního zpracovatelského průmyslu a pokračování výroby s nízkou přidanou hodnotou
- Pokračující problémy s údržbou a obnovou kulturních movitých a nemovitých památek
- Nedostatečná spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem v cestovním ruchu
- Růst dopravního zatížení silnic a další zhoršování jejich technického stavu
- Negativní vliv emisí a hluku z automobilové dopravy na zdraví lidí a životní prostředí
- Problematické splnění směrnic EU o čištění odpadních vod do roku 2010
- Pokračující způsob hospodaření s odpady převážně skládkováním
- Existence ekologických zátěží včetně nedokončení rekultivace úložiště rud MAPE Mydlovary
- Nedostatečná péče o tvorbu a obnovu krajiny a zvyšování její ekologické stability
- Neexistence volného tržního prostředí v zemědělství – zvyšující se závislost konkurenceschopnosti zemědělství na dotační politice státu a EU
- Existující bariéry migrace ryb
- Nedostatečná absorpční a administrativní kapacita pro čerpání prostředků z EU

4.5. Zařazení Jihočeské kraje do NUTS

Jihočeský kraj je zařazen do územního celku NUTS II Jihozápad, který dále sdílí s Plzeňským krajem. Tento územní celek patří k největším v ČR, na druhou stranu však k nejméně lidnatým. Ekonomicky patří NUTS II Jihozápad k mírně nadprůměrným, ale v rámci celku existuje velká heterogenita mezi jednotlivými mikroregiony. Znatelný je i rozdíl v podílu průmyslu mezi Jihočeským krajem a Plzeňským, který je mnohem více průmyslovější.

4.6. Regionální operační program regionu soudržnosti NUTS II Jihozápad

Regionální operační programy (ROP) jsou typem programových dokumentů, které se vztahují pouze na určité území České republiky. Regionální operační program NUTS II Jihozápad (ROP JZ) je určen pouze pro region soudržnosti Jihozápad, který se skládá z Jihočeského a Plzeňského kraje.

Tento program je zaměřen na zlepšení dopravní dostupnosti center prostřednictvím podpory výstavby, rekonstrukce a modernizace silnic II. a III. třídy a na odstraňování bodových závad na těchto silnicích a místních komunikacích, modernizaci prostředků veřejné dopravy apod., na revitalizaci a regeneraci měst a obcí, na podporu infrastruktury veřejných služeb (školské, sociální integrace, zdravotnictví) a na podporu rozvoje infrastruktury a služeb cestovního ruchu.

Řídicím orgánem ROP JZ je Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad se sídlem v Českých Budějovicích, Jeronýmova 1750/21.

Celková alokace z fondů EU pro tento program na programovací období 2007 - 2013 činí 619,65 mil. EUR. Maximální výše podpory může obecně činit až 85 % z fondů EU, ale konkrétní výše podpory z fondů EU je stanovena vždy v příslušné výzvě ROP.

Finanční prostředky jsou alokovány na čtyři prioritní osy:

1. Dostupnost center
2. Stabilizace a rozvoj měst a obcí
3. Rozvoj cestovního ruchu
4. Technická pomoc (tato podpora je zaměřena pouze na financování aktivit spojených s řízením programu)

5. Cíl a metodika práce

5.1. Cíl práce

Cílem této diplomové práce je analyzovat oblasti (regionu NUTS III Jihočeského kraje) u kterých bude možno využít opatření pro finanční prostředky na vybraná opatření Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF). Součástí tohoto cíle je zjištění, jaká je míra využívání prostředků z tohoto fondu ve srovnání s ostatními fondy, co je ovlivňuje, a také poukázat na změny vzniklé v novém programovacím období 2007 – 2013.

Dílčím cílem diplomové práce je návrh projektu, Cyklistické napojení obce Hlincová Hora na Rudolfovo, týkající se rozvoje cestovního ruchu jako významného faktoru zvyšování hospodářského potenciálu regionu.

5.2. Metodika práce

Podstatou metodiky práce je použití potřebných údajů, které jsou získané z několika zdrojů pro dosažení výsledků. Zdroje dat byly využity zejména ČSÚ, databáze KÚ JČK, dokumenty a účetní výkazy obce Hlincová Hora.

Práce je sestavována na základě:

- seznámení se s odbornou literaturou ke strukturální politice, fondům EU a k programové
- dokumentaci ČR a EU
- prostudování Regionálního operačního programu (ROP)
- analýza operačního programu ve srovnání s možnostmi a oblastmi podpor ERDF
- použití SWOT analýzy v regionálním programu k výběru priorit a opatření pro rozvoj JČK
- zhodnocení možnosti využití ERDF v JČK
- zjištění podmínek využití prostředků z fondů EU v novém programovacím období 2007-2013

Praktická část bude zaměřena na analytický rozbor projektu. Vzhledem k mému bydlišti jsem si vybrala obec Hlincová Hora, která leží v Jihočeském kraji. Projekt je zaměřen na vybudování cyklistické stezky. Na základě získaných poznatků je možné využít fondu ERDF pro financování tohoto projektu. Ke zpracování dat byly využity metody komparace pro porovnání JČK, resp. ČR s dalšími regiony, dále matem.-statistické metody extrapolace časových řad, korelace a regrese.

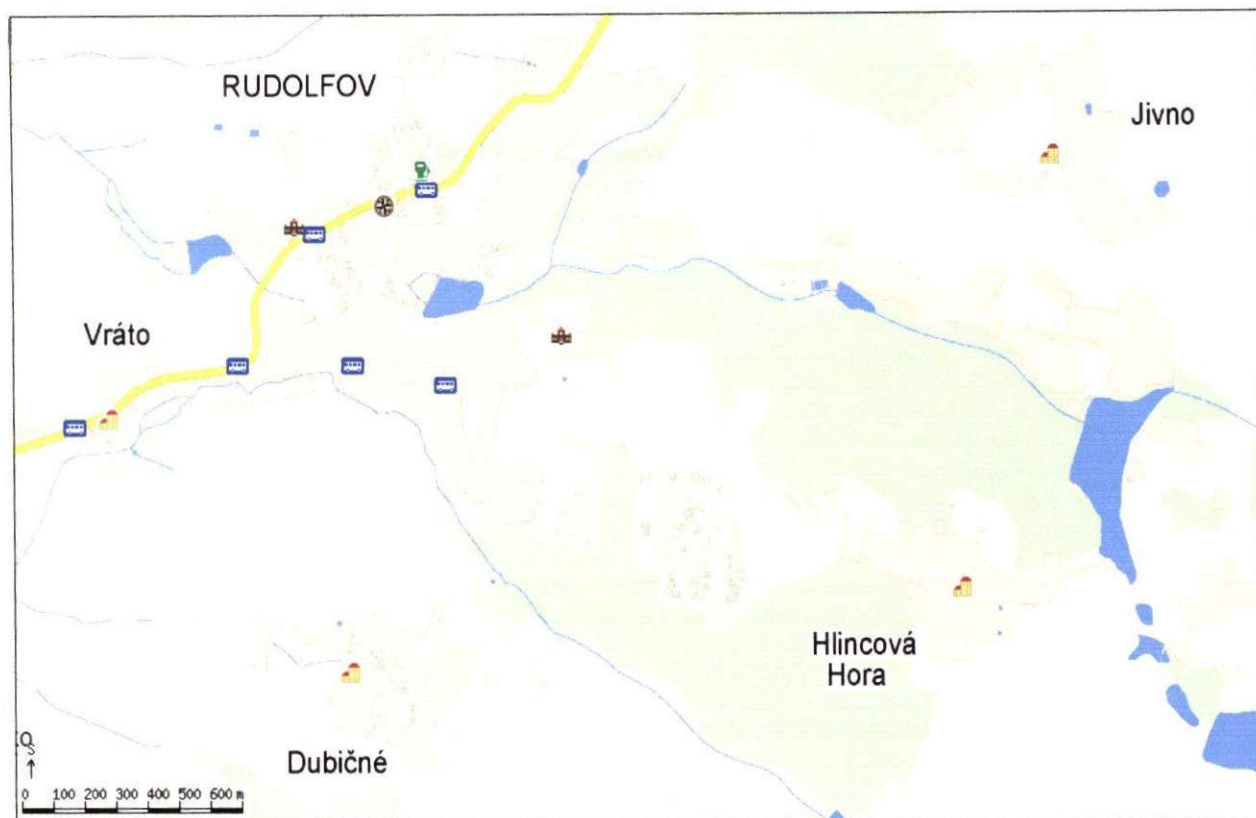
Cyklistické napojení obce Hlincová Hora na Rudolfov

6. Obec Hlincová Hora

6.1. Charakteristika a lokalizace obce

Hlincová Hora leží v Jihočeském kraji, v okrese České Budějovice. Katastrální výměra je 337 ha a má 294 obyvatel (Český statistický úřad- počet obyvatel v obcích Jihočeského kraje k 31.12.06). Město Rudolfov je nejbližší ležící město od Hlincovy Hory, je vzdálené necelé 2 km. Toto město zabezpečuje městskou hromadnou dopravu (Č.Budějovice), tudíž i občané Hlincovy Hory ji mohou využívat.

Mapa č. 5 – Lokalizace obce Hlincová Hora

Zdroj: www.mapy.cz, 2008

Vzdálenost Hlincovy Hory vzhledem k ostatním centrem osídlení v rámci i mimo Jihočeský kraj je uvedena v následující tabulce (viz. tabulka č. 18).

Tabulka č.18 – Vzdálenost města České Budějovice od center osídlení

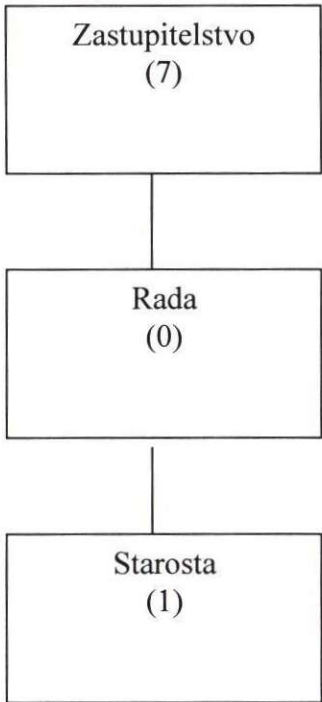
Centrum osídlení	Pozemní komunikace
Praha	152 km
České Budějovice	7 km
Brno	214 km
Plzeň	143 km
Český Krumlov	32 km
Třeboň	22 km
Jindřichův Hradec	49 km

Zdroj: www.mapy.cz, 2008

6.2. Organizační struktura obce Hlincová Hora

Obec Hlincová Hora zastává správu svěřeného území prostřednictvím obecního úřadu, v jehož čele stojí starosta.

Schéma č. 2 – Organizační struktura obce Hlincová Hora

Zdroj: www.hlincovahora.cz

6.3. Cestovní ruch v okolí Hlincovy Hory

Cestovní ruch je velmi důležitý pro rozvoj Hlincovy Hory a je obsažen jako prioritní osa v ROP NUTS II Jihozápad a je tudíž provázán s projektem (viz. kapitola 7.2.).

6.3.1. Potenciál cestovního ruchu v okolí Hlincovy Hory

Území, kde se Hlincova Hora nachází je součástí turistického regionu Jižní Čechy, který se vyznačuje množstvím dochovaných památek, vodních toků a ploch, zachovalou a hodnotnou přírodou a krajinou. Regionem protéká řeka Vltava, která byla v 50. letech 20. století přehrazena kaskádou přehrad. Regionem prochází řada pěších a cyklistických tras.

V okolí do 20 km od Hlincovy Hory mohou turisté navštívit např. (www.hrady.cz):

- poutní kostel v Dobré Vodě,
- renesanční kostel sv. Víta, městské muzeum s naučnou stezkou „Rudolfovo město“ o těžbě stříbra v Rudolfově,
- starobylou budovu radnice a barokní sousoší Nejsvatější Trojice v Adamově,
- Černá věž v Českých Budějovicích,
- kostel sv. Mikuláše v Českých Budějovicích,
- Solnice městská a sklad koněspřežné železnice v českých Budějovicích,
- gotický kostel sv. Jakuba a zbytky středověké tvrze z druhé poloviny 13. století v Boršově nad Vltavou,
- kostel sv. Petra a Pavla v Hosíně,
- kostel sv. Vincence a zbytky starého slovanského hradiště, masopustní slavnosti v Doudlebech,

- zámek v Hluboké nad Vltavou,
- lovecký zámek Ohrada se zoologickou zahradou v Hluboké nad Vltavou.

6.3.2. Potenciál cestovního ruchu v Hlincově Hoře

Historie Hlincovy Hory sahá do roku 1398, kdy se dochovala první zmínka o obci. Oblast je významná především svým přírodním prostředím. V blízkosti obce se nachází rybník Mrhal, který patří mezi nejpůvabnější sportovně - rekreační lokality v okolí Českých Budějovic. Prakticky po celém obvodu jsou ideální podmínky pro rybolov, největší hloubka dosahuje cca 15 metrů. Rozloha rybníka je cca 8 ha. Rybník nebyl od roku 1961 vypuštěný, takže je možné chytit i trofejní úlovek (www.mrhal.cz). V blízkosti obce je víceúčelové sportoviště v lesoparku včetně sociálního zázemí, v letních měsících zde probíhají rekreační turnusy letních táborů. V centru obce se nachází zrekonstruovaný restaurační objekt s příjemným venkovním a vnitřním posezením pro cykloturistiku.

6.4. Hospodaření a finanční situace obce

Při pohledu na hospodaření a finanční situaci obce můžeme konstatovat, že obec hospodář velmi dobře, tzn. že má čistý zisk. Převládá zde majetková struktura nad kapitálovou strukturou. Důležitou položkou je výsledek hospodaření běžného roku, který má stabilní hodnotu.

Tabulka č. 19 – Hospodaření a finanční situace obce k 31.12.2007

Položka	Částka v celých tisících Kč
Dlouhodobý majetek	19251
Oběžný majetek	9156
Vlastní zdroje	28383
Cizí zdroje	25
Hospodářský výsledek	0,4

Zdroj: Obecní výkazy

7. Projekt – cyklistická stezka

7.1. Zpracování projektu

Při zpracování projektu „Cyklistická stezka Hlincová Hora – Rudolfov,, jsem postupovala v souladu s:

- Regionálním operačním programem NUTS II jihozápad,
- Prováděcím dokumentem ROP NUTS II Jihozápad,
- Příručkou pro žadatele ROP NUTS II Jihozápad, 3.1 Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, verze 1.1,
- Výběrovými kritérii pro oblast podpory 3.1 Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu,

7.2. Zařazení projektu do ROP NUTS II

Dle Regionálního operačního programu Jihozápad NUTS II, se zařazuje tento projekt do prioritních os a oblastí podpory následovně:

- prioritní osa 3: Rozvoj cestovního ruchu
- oblast podpory: 3.1 Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu

7.3. Lokalizace projektu

Výchozí místo projektu je lokalizováno do obce Hlincová Hora. Cyklostezka je umístěna mezi dvěma obcemi, Hlincová Hora a Rudolfov (viz mapa č. 6, příloha), v délce 1 750 m. Začátek cyklostezky je vzdálen 5 km od města České Budějovice. Na základě mého názoru je cyklostezka velmi dobře situována a dostupná pro návštěvníky z blízkého i dalekého okolí, ze všech koutů České republiky a ze zahraničí vzhledem k lokalizaci u krajského města České Budějovice.

Tabulka č. 20 – Lokalizace projektu

Region soudržnosti (NUTS II)	Jihozápad
Kraj (NUTS III)	Jihočeský
Okres	České Budějovice
Turistický region	Jižní Čechy
Oblast	Třeboňská a Českobudějovická pánev
Obec	Hlincová Hora

Zdroj: www.g-project.cz

Lze konstatovat, že cyklostezka bude významným prostředkem pro podporu cestovního ruchu v obci i jejím okolí a nese v sobě velký potenciál pro rozvoj Hlincovy Hory nejen v oblasti cestovního ruchu, ale má příznivý dopad i do dalších oblastí.

7.4. Smysl, zaměření, účel projektu, jaký problém řeší

Smyslem projektu je výstavba cyklistické stezky spojující obce Hlincová Hora a Rudolfov. Realizací projektu dojde ke vzniku turistické cesty, která bude doplňovat současnou nabídku v regionu a která přispěje k rozvoji cestovního ruchu, aktivnímu trávení volného času a zvýšení bezpečnosti cyklistů a chodců.

Projekt je tedy zaměřen nejen na rozvoj cestovního ruchu, ale i na zlepšení dopravní dostupnosti a ochranu životního prostředí v regionu, jakožto i v celém Jihočeském kraji. Projekt svým zaměřením bude vycházet v souladu s různými dokumenty. Vycházím tedy z:

- plánu obce Hlincová Hora,
- Integrované rozvojové strategie území Místní akční skupiny Hlubocko - Lišovsko o.p.s.,
- Strategie rozvoje svazku obcí Budějovicko - sever,
- Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji z roku 2002,
- Koncepce rozvoje cyklistické dopravy v Jihočeském kraji,
- Programu rozvoje Jihočeského kraje 2007 - 2013,
- Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007 - 2013.

Projekt se zaměřuje na široké spektrum cílových skupin a to bez ohledu na pohlaví, věk, vyznání či zdravotní stav. Cílovými skupinami (viz.tabulka č. 21) jsou občané obce Hlincová Hora, města Rudolfov, města České Budějovice, aktivní i rekreační cyklisté a ostatní návštěvníci oblasti.

Tabulka č. 21 - Cílové skupiny

Cílová skupina	Charakteristika	Přínosy pro cílové skupiny
Občané obce Hlincová Hora	Cílem jejich využití cyklostezky je doprava do práce, škol a dalších institucí. Cyklostezku využívají jak cyklisté, tak chodci.	- kvalitní cyklostezka splňující zákonné parametry - bezpečná přeprava mezi obcemi - zkrácení přepravní doby mezi obcemi
Občané města Rudolfov a České Budějovice	Cílem jejich využití cyklostezky je aktivní trávení volného času v blízkosti svého bydliště i na kole.	- kvalitní cyklostezka splňující zákonné parametry - bezpečné trávení volného času - blízkost bydliště ve vztahu k volnočasovým aktivitám - pobyt v příjemném prostředí - pobyt ve zdravém prostředí - rozšíření sítě cyklistických stezek a tras
Aktivní i rekreační cyklisté	Cílem návštěvy je aktivní trávení volného času na kole	- kvalitní cyklostezka splňující zákonné parametry - bezpečné trávení volného času - pobyt v příjemném prostředí - pobyt ve zdravém prostředí - rozšíření sítě cyklistických stezek a tras
Ostatní návštěvníci dané oblasti	Cílem využití cyklostezky je zpestření pobytu v oblasti (část náplně) nebo průjezd oblastí do dalších míst jižních Čech.	- kvalitní cyklostezka splňující zákonné parametry - bezpečné trávení volného času - pobyt v příjemném prostředí - pobyt ve zdravém prostředí - blízkost krajského města České Budějovice - rozšíření sítě cyklistických stezek a tras

Zdroj: www.g-project.cz

Projekt řeší problém nedostatečné nabídky cyklostezek v regionu pro aktivní trávení volného času a pro bezpečnou přepravu nemotorizovaných účastníků dopravy do škol, zaměstnání atd. Nutnost realizace projektu je patrná také z analýzy poptávky, z níž vyplývá nedostatečná infrastruktura mezi obcemi Hlincová Hora a Rudolfov a v turistickém regionu Jižní Čechy, a ze strategických dokumentů.

Projekt zároveň řeší problém malé konkurenceschopnosti cestovního ruchu v jarních, podzimních a zimních měsících. Zlepší se dopravní dostupnost po celý rok.

Výsledkem realizace projektu bude nová cyklistická stezka spojující obce Hlincová Hora a Rudolfovo v délce 1750 m. Šířka stezky bude splňovat parametry dané právními předpisy a technickými normami pro cyklistické stezky (3 m). Cyklostezku budou moci využívat i chodci. Cyklostezka bude zajišťovat specifické potřeby osob tělesně handicapovaných, starších či rodičů s dětmi.

7.5. Významná specifika projektu

Projekt je specifický místem své lokalizace, a to přímo u krajského města České Budějovice, které je, jakož i celý Jihočeský kraj, v současnosti jednou z nejvyhledávanějších oblastí cestovního ruchu v České republice. Cyklostezka bude sloužit pro aktivní trávení volného času (příměstská rekreační zóna) a pro bezpečnou přepravu osob do práce, škol i jiných institucí a jako přístupová trasa k zastávkám veřejné dopravy. Projekt tak podporuje využívání environmentální šetrné formy dopravy (veřejná doprava, cyklistika a chůze).

Projekt je významný také využitím brownfields pro jeho realizaci. Cyklostezka bude vybudována na stávající lesní a polní cestě, která vychází z návsi v obci Hlincová Hora a končí na začátku města Rudolfova a která je ve velmi špatném stavu. Povrch cesty je nepevný, kamenitý a při nepříznivých povětrnostních podmínkách prakticky neschůdný.

7.6. Cíle projektu a očekávaný budoucí stav po realizaci

7.6.1. Cíl projektu

Cílem projektu je zvýšit využití potenciálu území posílením infrastrukturní vybavenosti pro cestovní ruch.

Dalšími cíli projektu jsou:

- zvýšení kvality a úrovně poskytovaných služeb,
- posílení konkurenceschopnosti nabídky v období zimní sezóny,
- rozšíření nabídky možností pro trávení volného času,

- zvýšení podílu turisticky atraktivních a k životnímu prostředí šetrných způsobů dopravy,
- posílení vzájemné provázanosti atraktivit cestovního ruchu a jejich dostupnosti.

7.6.2. Očekávaný stav po realizaci projektu

Realizace projektu bude mít významný a dlouhodobý dopad na cestovní ruch, kvalitu poskytovaných služeb a hlavně nárůst návštěvnosti regionu, a to v letním období i mimo sezónu. Po celý rok budou moci cílové skupiny využít cyklistickou stezku. Tímto projekt prokazatelně přispěje k posílení konkurenceschopnosti zimní, jarní a podzimní sezóny cestovního ruchu. Cyklostezka bude k dispozici všem osobám jak zahraničním, tak i domácím, bez jakéhokoliv ohledu.

7.7. Analýza trhu z hlediska cyklostezek v Jihočeském kraji

V minulých letech došlo na území Jihočeského kraje k rozvoji značených cyklotras, které se z velké části nevyužívají a naopak vedou často i po frekventovaných úsecích stávajících komunikací II. a III. třídy, někde dokonce i I. třídy. Některé cyklotrasy nesplňují základní bezpečnostní předpoklady a jejich rozvoj cestovního ruchu je tím snižován. V obci s rozšířenou působností České Budějovice, kam spadá i obec Hlincová Hora, je 43 km dálkových cyklotras a 547 km ostatních cyklotras.

Může dokumentovat zájem návštěvníků center cykloturistiky, a to Šumavu, Třeboňsko, Novohradské hory a Českou Kanadu, Českobudějovicko a Blanský les. Českobudějovicko je navštěvováno díky turistických center (České Budějovice, Hluboká nad Vltavou, Český Krumlov a Holašovice).

I když je síť jihočeských cyklotras poměrně hustá, cyklistických stezek určených pouze pro jízdu cyklistů, popř. v kombinaci s jiným neautomobilovým provozem (např. in-line bruslaři a chodci), je v regionu stále málo. Nejdelší úseky cyklostezek jsou vybudovány na Lipensku a Českobudějovicku. Následující tabulky znázorňují přehled cyklostezek, cyklotras a naučných stezek v okolí obce Hlincová Hora.

Tabulka č. 22 - Cyklostezky v okolí Hlincovy Hory

Číslo	Cyklostezka	Délka
12	České Budějovice – Hluboká nad Vltavou	10 km
12A	Hradská cyklostezka	2,5 km
-	Munická cyklostezka	1 km
-	Vltavapark – cyklostezka po levém břehu Vltavy včetně lávky přes řeku v Č.Budějovicích	-

Zdroj: www.kraj-jihocesky.cz, 2008

Tabulka č. 23 - Cyklotrasy v okolí Hlincovy Hory

Číslo	Cyklotrasa
12	Lom – Zeleč – Hluboká nad Vltavou – České Budějovice – Český Krumlov – Dolní Dvořiště
122	České Budějovice – Třeboň
1096	České Budějovice – Rudolfov – Zvíkov – Romanin - Třeboň
1107	Mladé Dusičné – Rudolfov – Libníč – Mojský Les
1243	Libníč – Lišov – Hůrky – Horní Slověnce

Zdroj: www.kraj-jihocesky.cz, 2008

Tabulka č. 24 - Naučné stezky v okolí Hlincovy Hory

Název	Začátek - konec	Délka	Zaměření	Typ	Náročnost	Čas na prohlídku
Rudolfov město I	Rudolfov – Rudolfov	5,3 km	historie těžby rud	pro pěší	lehký terén	2 hodiny
Rudolfov město II	Rudolfov – Rudolfov	5 km	historie těžby rud	pro pěší	lehký terén	2 hodiny
Po hrázích Vrbenských rybníků	České Vrbné – České Vrbné	2,5 km	botanika, zoologie, ekologie	pro pěší a cyklisty	lehký terén	2 hodiny

Zdroj: www.stezka.cz, 2008

Z uvedených údajů vyplývá, že Jihočeský kraj je turisticky atraktivní místo pro cykloturistiku, ale nedisponuje dostatečnou infrastrukturou cestovního ruchu.

Lze tedy říci, že projekt „Cyklistické napojení obce Hlincová Hora na Rudolfov“, řeší zásadní nedostatek v infrastrukturní vybavenosti dotčeného území.

7.8. Odhad poptávky

Na základě mého šetření mohu odvodit intenzitu využití připravované cyklistické stezky. V obci Hlincová Hora žije necelých 300 osob, z nichž většina pracuje v Rudolfově nebo Českých Budějovicích či do měst dojíždí za jinými účely. Vzhledem k relativně

nedostatečnému autobusovému spojení mezi Hlincovou Horou a těmito městy (cca 1 autobusový spoj za 3 hodiny) a naopak velmi krátké vzdálenosti (cca 2 km do Rudolfova a 7 km do centra Českých Budějovic) se dá očekávat až 60 cyklistů projíždějících stezkou denně z řad občanů Hlincovy Hory. Dále je i uvažován zájem z řad turistů a rekreačních cyklistů. Číslo lze odvodit z intenzity dopravy na okolních cyklistických stezkách. Na základě tohoto odhadu se očekává až 350 cyklistů v obou směrech využívajících tuto cyklistickou stezku denně v případě příznivého počasí.

Jihočeský kraj navštívilo 1 101 216 návštěvníků v roce 2006, což je 8,65 % návštěvníků z celé České republiky, čímž se ze třetího místa (po Praze a Jihomoravském kraji) z roku 2006 dostal na místo druhé (po Praze). Celkově má počet návštěvníků v Jihočeském kraji od roku 2003 rostoucí tendenci. Rostoucí návštěvnost Jihočeského kraje lze předpokládat i v následujících letech, což je pro cyklostezku velmi pozitivní (Český statistický úřad, 2007).

7.9. Zajištění poptávky

Cyklostezka je velmi žádaná tudíž zajišťuje poptávku, která vychází ze zájmu občanů po realizaci projektu (bezpečné dopravě do zaměstnání, škol a dalších institucí). Cyklostezku budou dále využívat i členové SK Hlincovka, o.s., kterým bude sloužit pro tréninky.

7.10. Finanční a ekonomická hodnocení projektu

Projekt Cyklistické napojení obce Hlincová Hora na Rudolfov je neziskovým projektem ve veřejném zájmu zaměřeným na rozvoj cestovního ruchu v regionu a zvýšení bezpečnosti nemotorizovaných účastníků dopravy. Náklady, které realizací projektu vzniknou, budou celkově (ve všech fázích projektu) kryty z dotace a vlastních zdrojů žadatele. Kumulované peněžní toky projektu jsou kladné, což značí dostatek finančních prostředků ve všech fázích.

7.10.1. Odhad stavu majetku a zdrojů krytí

Na základě mých zjištění stanovím odhady stavu majetku a zdrojů krytí

Tabulka č. 25 - Cílové skupiny

Položka	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Dlouhodobý hmotný majetek	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716
Dlouhodobý majetek celkem	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716
Zásoby	0	0	0	0	0	0
Finanční majetek	0	0	0	0	0	0
Pohledávky	0	0	0	0	0	0
Oběžný majetek celkem	0	0	0	0	0	0
Aktiva celkem	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716
Vlastní kapitál	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716
Vlastní zdroje celkem	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716
Krátkodobé závazky	0	0	0	0	0	0
Bankovní úvěry	0	0	0	0	0	0
Cizí zdroje celkem	0	0	0	0	0	0
Pasiva celkem	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716	3 750 716

Zdroj: Vlastní odhadové výpočty

7.10.2. Rozpočet projektu

Pro projekt Cyklistické napojení obce Hlincová Hora na Rudolfovo se bude obec Hlincová Hora pokoušet získat dotaci z Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad. Rozpočet na celkový projekt je uveden v následující tabulce a opírá se o ceny z položkového rozpočtu stavby a cenu služeb zpracovatele projektové žádosti.

Tabulka č. 26 - Rozpočet projektu

Položka rozpočtu	Počet jednotek (v ks)	Jednotková cena bez DPH (v Kč)	Cena celkem bez DPH (v Kč)	Cena celkem s DPH (v Kč)
Stavba	1	3 151 862	3 151 862	3 750 716
Výdaje na zpracování projektové žádosti	1	108 403	108 403	129 000
Hlavní způsobilé výdaje	-	3 260 266	3 260 266	3 879 716
Vedlejší způsobilé výdaje	-	0	0	0
Uznatelné náklady projektu	-	-	3 260 266	3 879 716
Neuznatelné náklady projektu	-	0	0	0
Celkem rozpočet	-	-	3 260 266	3 879 716

Zdroj: Vlastní odhadové výpočty

Cena bez DPH – 1 km stezky $3\,151\,862 \text{ Kč} / 1750 \text{ m} = 1.801 \text{ Kč} / 1 \text{ m}$ běžný $1.801 \text{ Kč} * 1000 \text{ m} = 1.801.000 \text{ Kč} / 1 \text{ km}$

V případě možného získání dotace z ROP NUTS II Jihozápad budou zdroje krytí vypadat následovně.

Tabulka č. 27 - Zdroje krytí projektu v případě získání dotace z ROP NUTS II Jihozápad

Zdroj	v %	v Kč
Žadatel	7,5%	290 979
Dotace z ROP JZ	92,5 %	3 588 737
Uznatelné náklady celkem	100 %	3 879 716

Zdroj: Vlastní odhadové výpočty (dle ROP NUTS II Jihozápad)

Při pohledu na tabulku můžeme konstatovat, že pokud projekt bude uznán, je možnost čerpání dotace (fondu ERDF) v částce 3 588 737 Kč (tzn. 92,5% z celkových výdajů na projekt – tj. 85% ze SF a 7,5% ze SR). Můžeme tedy využít Regionálního operačního programu NUTS II pro financování cyklostezky.

7.10.3. Plán cash flow (příjmů a výdajů)

Následující tabulka zobrazuje průběh cash flow (příjmů a výdajů) v jednotlivých letech. Cash flow vychází vždy kladně, což svědčí o dostatku finančních prostředků na financování jednotlivých aktivit projektu.

Tab. 24 Plán cash flow (v Kč)

Položka	7. – 12. 2008	2009	2010	2011	2012	2013
Příjmy	0	0	0	0	0	0
Výdaje	3 879 716	5000	5200	5408	5624	5849
Dotace z ROP	0	3 588 737	0	0	0	0
Vlastní zdroje	3 879 716	0	0	0	0	0
Cash flow	0	3 583 737	- 5200	- 5408	- 5624	- 5849
Kumulované cash flow	0	3 583 737	3 578 537	3 573 129	3 567 505	3 561 655

Zdroj: Vlastní odhadové výpočty

8. Závěr

Hlavním cílem této práce byl rozbor možností a podmínek pro získání finančních prostředků z ERDF pro realizaci Regionálního operačního programu pro NUTS III v Jihočeském Kraji v novém programovacím období 2007 -2013. Pro popis možností a podmínek v Jihočeském kraji pro dotaci z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) v programovacím období 2007 -2013 bylo hodnoceno několik faktorů. Výsledné podmínky jsou dle mého názoru syntézou faktorů jako je legislativa EU a strukturálních fondů, principy regionální politiky, nové nástroje regionální politiky a charakteristika cílů strukturální a regionální politiky v novém programovacím období 2007-2013, obsažených v příslušné programové dokumentaci.

Jihočeský kraj může čerpat prostředky zejména proto, že hrubý domácí produkt na obyvatele je menší než 75% průměru EU a je zařazen do Cíle 1. Díky podporám EU je možnost dosáhnout vyváženého rozvoje regionů a v programovacím období 2007 – 2013 obdržet největší množství finančních prostředků. Je reálný předpoklad, že rokem 2013 by čerpání ze strukturálních fondů mělo skončit, Česká republika se blíží úrovni 75% hrubého domácího produktu na obyvatele, i když pro přijaté projekty budou propláceny prostředky do roku 2015. Důvodem může být jednak zvýšení úrovně regionů díky podporám, jednak to, že po dalším rozšiřování EU klesne průměrný hrubý domácí produkt na obyvatele. Měli bychom v novém období proto co nejefektivněji využívat čerpání prostředků a snažit se získat maximální množství finančních prostředků. Hlavní úlohu mají v tomto případě národní orgány, které jsou zodpovědné za čerpání ze strukturálních fondů a za zajištění absorpční schopnosti ČR na prostředky z těchto fondů. Je důležité, aby potenciální žadatelé byli s dostatečným předstihem informováni o všech možnostech čerpání.

Celkem je na Českou republiku na období 2007 -2013 ze strukturálních fondů vyčleněno 26,69 mld. Eur (přibližně 752,7 mld. Kč), z toho má cíl 1 přibližně 25,88 mld. Eur. Dle analýz bylo dosud čerpáno 1.77 mld. Eur za rok 2007. O tyto prostředky bylo možné si požádat prostřednictvím operačních programů. V České republice bylo schváleno celkem 26 OP pro období 2007 -2013, které se ještě dělí na tematické a regionální (pro cíl 1), programy pro Prahu (pro cíl 2) a programy Evropské územní spolupráce (pro cíl 3).

Jihočeský kraj spadá pod Regionální operační program Jihozápad a jeho hlavním cíli jsou 4 prioritní osy: dostupnost center, stabilizace a rozvoj měst a obcí, rozvoj cestovního ruchu se zachováním životního prostředí a technická pomoc. Celková alokace z fondů EU pro tento program na programovací období 2007-2013 činí 619,65 mil. Eur a maximální výše podpory může činit až 85% z fondů. Na základě priorit Regionálního operačního programu Jihozápad jsem analyzovala projekt, který svojí charakteristikou spadá pod prioritní osu tři, neboli rozvoj cestovního ruchu.

Projekt přispívá ke zvýšení infrastrukturní vybavenosti cestovního ruchu a posílení konkurenceschopnosti regionu v zimní, jarní a podzimní sezóně. Po realizaci projektu se očekává větší návštěvnost oblasti. Pro tento projekt jsou předpoklady čerpání z Evropského fondu regionálního rozvoje.

9. Summary

The subject of this thesis is an analysis of possibilities and requirements to draw financial resources from the ERDF, implementing the Regional Operation Programme for NUTS III in the South Bohemian Region within the new programme period 2007 – 2013. Several factors are used to describe the possibilities and requirements to draw from the ERDF in the South Bohemian Region in the programme period 2007 – 2013. In my opinion, the resultant conditions are a synthesis of components such as the EU and Structural Funds legislation, regional politics principles, new regional politics instruments and structural and characteristics of regional politics goals in the new programme period 2007 – 2013, included in applicable programme documentation.

The South Bohemian Region is able to gain the resources because it is classified as Objective 1 - its GDP per capita makes less than 75 % of EU level. Owing to EU subsidies, a balanced region development is possible. The highest possible amount of financial resources can be gained. Because the Czech Republic reaches 75 % GDP per capita, there is an assumption that the structural funds drawing should be ended by the end of 2013 (nevertheless, the accepted projects should be paid until 2015). The reason could be the increasing level of regions (thanks to the subsidies) or a decrease of EU's GDP per capita after another EU enlargement. Therefore we should use the subsidies the most effectively and try to gain maximal financial amount in the new period. The main function have the national authorities that are responsible for structural funds drawing and for assuring the ability of the Czech Republic to absorb the funds' resources. It is important that the possible applicants will be informed about all drawing possibilities soon enough

For the period 2007 – 2013 there are 26,69 milliards EUR (approx. 752,7 milliards CZK) reserved for the Czech Republic from the structural funds, for the Object 1 it is approx. 25,88 milliards EUR. Analyses say that in 2007 1,77 milliard EUR was gained. These resources could have been asked for via the operational programmes. 26 O.P. were approved in the Czech Republic for 2007 – 2013 period. The O. P. are divided into Thematic and Regional (Object 1), O. P. Prague (Object 2) and European Territorial Co-operation (Object 3) programmes.

10. Přehled použité literatury

Knihy, publikace a měsíčník

1. Potluka, O. a kol. Průvodce strukturálními fondy Evropské unie, Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2003. 198 s. ISBN 80-86684-02-4
2. Hrabánková, M. Monitoring, Praha: Institut výchovy a vzdělání Ministerstva zemědělství ČR, 2000. 51 s. ISBN 80-7105-210-8
3. Hrabánková, M., Boháčková, I. Strukturální podpory v rámci politiky soudržnosti v období 2000 – 2013. České Budějovice: Zemědělská fakulta JU v Č. Budějovicích, 2005. 74 s. ISBN 80-7271-159-8.
4. Chvojková, A., Květoň, V. a kol. Finanční prostředky fondů EU v období 2007– 2013. Praha: IREAS, 2007. 181 s. ISBN 987-80-86684-43-7.
5. Zahradník, P. Česká spořitelna,a.s. Nové iniciativy kohezní politiky: JASPERS, JEREMIE, JESSICA. Praha: EU Office České spořitelny, listopad 2006. 6 s.
6. Duda, M. CEBRE – Česká podnikatelská reprezentace při EU: měsíčník Dotační věstník č. 6/2006 v červnu 2006

Materiály EU a ministerstev

7. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Národní strategický referenční rámec 2007– 2013. Praha, červenec 2007. 137 s.
8. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Národní rozvojový plán. Praha, březen 2003. 256 s.
9. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013. Praha: Odbor evropských fondů MMR ČR, květen 2007. 29 s.

Informační zdroje z internetu

10. Encyklopedie Wikipedia: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_unie>.
11. EurActiv – internetová brána do Evropy: <<http://www.euractiv.cz/index.php?id=evropsky-fond-regionalniho-rozvo>>.
12. Stránky MMR věnující se strukturálním fondům: <http://www.strukturalni-fondy.cz>.
13. Oficiální portál pro podnikání a export – stránky MMR: <http://www.businessinfo.cz>.
14. Oficiální stránky Ministerstva financí ČR: <<http://www.mfcr.cz>>.
15. Oficiální stránky Ministerstva pro místní rozvoj ČR: <<http://www.mmr.cz>>.
16. Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad: <<http://rr-jihozapad.cz/>>.
17. Portál Evropské unie: <http://europa.eu/index_cs.htm>.
18. Oficiální server provozovaný krajským úřadem - Jihočeský kraj: <<http://www.kraj-jihocesky.cz/>>
19. Český statistický úřad: <<http://www.czso.cz>>.
20. Euroskop – vše o Evropské unii: <<http://www.euroskop.cz>>.
21. Stránky obecního úřadu Hlincová Hora: <<http://www.hlincovahora.cz>>.
22. <<http://www.mapy.cz>>.
23. <<http://www.hrady.cz>>.
24. <<http://www.mrhal.cz>>.
25. <<http://www.stezka.cz>>.
26. <<http://g-project.cz>>.

11. Seznam použitých zkratek

Fondy EU

ERDF - Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF - Evropský sociální fond
FS - Fond soudržnosti
EAFRD - Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EFF - Evropský rybářský fond
EUSF - Evropský fond solidarity
FIFG - Evropský fond pro rybolov
EAGGF – Evropský zemědělský garanční a orientační fond

Operační programy

OP PA - Operační program Praha – Adaptabilita
OP PK - Operační program Praha - Konkurenceschopnost
OP LZZ - Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP VpK - Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost
IOP - Integrovaný operační program
ROP - Regionální operační programy
OP D - Operační program Doprava
OP PI - Operační program Podnikání a inovace
OP VaVaI - Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP ŽP - Operační program Životní prostředí
OP TP - Operační program Technická pomoc

Ostatní

ČR - Česká republika
ES - Evropské společenství
EU - Evropská unie
EK - Evropská komise
HSS - Hospodářská a sociální soudržnost
KÚ – Krajský úřad
JčK - Jihočeský kraj
NRP - Národní rozvojový plán
NSRR - Národní strategický referenční rámec ČR
NUTS - územní statistická jednotka vymezená pro potřeby analýz a regionální politiku EU
OP - Operační program
SWOT - analýza silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení
SR - Státní rozpočet
SF - Strukturální fondy

12. Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Rozdělení zemí do skupin podle výše objemového indexu HDP na obyv.(2005)

Tabulka č. 2 - Schválené rozpětí pro prům. populační velikost jednotek NUTS

Tabulka č. 3 - Regionální uspořádání v ČR podle klasifikace NUTS

Tabulka č. 4 - Územní jednotky NUTS v ČR

Tabulka č. 5 - Srovnání cílů a nástrojů politiky soudržnosti v minulém a současném program.
období

Tabulka č. 6 - Srovnání všech finančních nástrojů EU

Tabulka č. 7 - Čistá pozice ČR vůči EU za rok 2007

Tabulka č. 8 - Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007-2013

Tabulka č. 9 - Struktura cílů a finančních nástrojů 2007-2013

Tabulka č. 10 - Strategické cíle, prioritní osy a priority NRP

Tabulka č. 11 - Návrh rozložení programů podpory ČR v letech 2007-2013

Tabulka č. 12 - Alokace pro ČR na roky 2007 -2013 podle operačních programů a SF

Tabulka č. 13 - Regionální HDP na pracovníka v ČR v letech 2002 – 2006

Tabulka č. 14 - Objemový index HDP na obyvatele v PPS za roky 2003 – 2005

Tabulka č. 15 - Přehled silnic v Jihočeském kraji

Tabulka č. 16 - Počet obyvatel k 31.12.2006

Tabulka č. 17 - Předcházející grantové programy a projekty z Akčního plánu pro rok 2007

Tabulka č. 18 - Vzdálenost města České Budějovice od center osídlení

Tabulka č. 19 - Hospodaření a finanční situace obce k 31.12.2007

Tabulka č. 20 - Lokalizace projektu

Tabulka č. 21 - Cílové skupiny

Tabulka č. 22 - Cyklostezky v okolí Hlincovy Hory

Tabulka č. 23 - Cyklotrasy v okolí Hlincovy Hory

Tabulka č. 24 - Naučné stezky v okolí Hlincovy Hory

Tabulka č. 25 - Cílové skupiny

13. Seznam grafů

Graf č. 1 - HDP v PPS na obyvatele, EU25=100, předběžné výsledky za rok 2005

Graf č. 2 - Vývoj čisté pozice ČR od přistoupení k EU

Graf č. 3 - Vývoj příjmů z rozpočtu EU a plateb do rozpočtu EU od přistoupení ČR k EU

Graf č. 4 - Struktura příjmů ČR z rozpočtu EU za rok 2007 v %

Graf č. 5 - Indikativní alokace prostředků z fondů EU v ČR (TOP)

Graf č. 6 - Indikativní alokace prostředků z fondů EU v ČR (ROP)

Graf č. 7 – Indikativní alokace prostředků z fondů EU v ČR pro cíl 1

14. Seznam map

Mapa č. 1 - Územně správní členění ČR podle klasifikace NUTS II - regiony soudržnosti

Mapa č. 2 - Územně správní členění ČR podle klasifikace NUTS III - kraje

Mapa č. 3 - Skladba 14 krajů (NUTS III) do 8 regionů soudržnosti (NUTS II)

Mapa č. 4 - Jihočeský kraj - členění dle okresů

Mapa č. 5 - Lokalizace obce Hlincová Hora

15. Seznam schémat

Schéma č. 1 - Zařazení OP do soustavy strategických dokumentů a zařazení projektů

Schéma č. 2 - Organizační struktura obce Hlincová Hora

16 Seznam příloh

Příloha č. 1 - Charakteristika jednotlivých vybraných operačních programů

Příloha č. 2 - Mapa - umístění cyklostezky

Charakteristika jednotlivých vybraných operačních programů (<http://europa.eu/>)

Operační program na období 2007–2013: Doprava

Spolufinancovaný Evropským fondem pro regionální rozvoj a Fondem soudržnosti v rámci cíle konvergence

Dne 10. prosince 2007 schválila Evropská komise v rámci cíle konvergence operační program „Doprava“ pro Českou republiku na období 2007–2013. Celkový rozpočet programu je přibližně 6,8 miliard EUR, přičemž příspěvek Společenství prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti činí asi 5,8 miliard EUR, což představuje přibližně 21,7 % veškerých investic EU v rámci politiky soudržnosti na období 2007–2013 určených pro Českou republiku.

Cílem programu Doprava je zlepšit dostupnost regionů tím, že se zaměří na výstavbu a modernizaci sítě transevropských dopravních sítí (TEN-T) se zavedením metod moderního řízení a vyspělých dopravních technologií.

Dokončení páteří sítě celkově zlepší dopravní sítě, dostupnost jednotlivých regionů i jejich vzájemné propojení. Kvalitnější dopravní sítě, budování dalších zařízení, snížení jejich dopadu na životní prostředí (např. protihlukové bariéry) a zlepšení kvality dopravy pro uživatele usnadní rozvoj dopravních spojení uvnitř regionů i mezi nimi, což přispěje k mobilitě pracovníků a zaměstnanosti, větší konkurenceschopnosti a vyšší kvalitě života občanů.

Mezi nejdůležitější předpokládané dopady programu Doprava patří:

- pokles počtu dopravních nehod v oblastech zahrnutých do programu o 40 %,
- pokles míry znečištění ovzduší, kterému jsou obyvatelé vystaveni, o 16 %,
- zvýšení aktivity v oblasti osobní dopravy o 20 % a nákladní dopravy 10 %.

Program Doprava je rozdělen podle těchto prioritních os:

Priorita 1: Modernizace a rozvoj železniční sítě TEN-T [přibližně 37,9 % veškerých finančních prostředků]

V rámci této priority se podpora zaměří na úseky železniční sítě, které uvádí rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 884/2004/ES. Kromě práce na železničních uzlech a na interoperabilitě železniční infrastruktury a jejích vozidel bude rovněž v rámci sítě TEN-T podporována modernizace a rozvoj dalších železničních tras.

Priorita 2: Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T [přibližně 27,9 % veškerých finančních prostředků]

Tato priorita se zaměří na výstavbu nových úseků dálniční a silniční sítě, které nahradí zastaralé úseky silniční sítě TEN-T, a na zlepšení parametrů již provozovaných úseků dálnic a silnic sítě TEN-T. Dále bude podporována modernizace a rozvoj dálnic a rychlostních silnic spravovaných Ředitelstvím silnic a dálnic ČR při ministerstvu dopravy.

Priorita 3: Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T [přibližně 6,9 % veškerých finančních prostředků]

Cílem této priority je modernizovat a budovat železniční trasy mimo síť TEN-T. Ekologičtější doprava a hlavní mezinárodní a vnitrostátní železniční trasy vysoké kvality, které jsou provázány se sítí TEN-T, patří rovněž mezi prioritní oblasti odvětví železniční dopravy.

Priorita 4: Modernizace silnic I. třídy mimo síť TEN-T [přibližně 18,2 % veškerých finančních prostředků]

Kromě silniční sítě TEN-T představují významnou část dopravního systému rovněž silniční spojení mezi regiony. Na silnicích I. třídy je stále řada problémů spojených s výstavbou nových silnic, která s sebou přináší větší objem provozu. Kromě zlepšování parametrů již provozovaných úseků se pozornost proto zaměří na budování obchvatů okolo měst a vesnic v místech, kde je to považováno za užitečné.

Priorita 5: Modernizace a rozvoj pražského metra a systémů řízení silniční dopravy v hl. m. Praze [přibližně 5,7 % veškerých finančních prostředků]

Tato priorita se zaměří na zvýšení konkurenceschopnosti městské hromadné dopravy s cílem udržet ideální rovnováhu mezi individuální dopravou a městskou hromadnou dopravou, což zmírní negativní dopad dopravy na životní prostředí v hlavním městě. Očekává se, že

vybudování systému řízení a regulace městského silničního provozu zlepši propustnost uzlů hlavní silniční sítě města. Do této priority rovněž spadá výstavba nových úseků metra.

Priorita 6: Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy [přibližně 2,0 % veškerých finančních prostředků]

Tato priorita se zaměří na dvě oblasti: zaprvé na podporu multimodálních systémů dopravy, včetně kombinovaných míst překládky, a zadruhé na rozvoj a modernizaci vnitrozemských vodních cest. V oblasti vodní dopravy se program zaměří na dokončení výstavby vnitrozemských vodních cest, umožnění splavnosti úseků, které jsou v současnosti nesplavné, a na zlepšení parametrů již používaných vodních cest, zejména v rámci sítě TEN-T.

Priorita 7: Technická pomoc [přibližně 1,4 % veškerých finančních prostředků]

Tato priorita se zaměří na podporu a zajištění provádění operačního programu.

Řídící orgán: Ministerstvo dopravy – Praha, Česká republika (www.mdcz.cz)

Operační program 2007–2013: Životní prostředí

Spolufinancován Evropským fondem pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondem soudržnosti (FS) v rámci cíle Konvergence

Dne 20. prosince 2007 Evropská komise schválila operační program (OP) „Životní prostředí“ v České republice na období 2007–2013. Tento program obsahuje podporu Společenství pro celé území členského státu v rámci cíle Konvergence. Celkový rozpočet programu je přibližně 5,78 milionů EUR a investice Společenství prostřednictvím EFRR a FS činí 4,9 miliard EUR.

Cílem operačního programu „Životní prostředí“ je podporovat udržitelný rozvoj, dlouhodobou konkurenceschopnost a zaměstnanost v českých regionech. Je to jeden z nejdůležitějších programových dokumentů a je zaměřený na dosažení následujících cílů:

- Snížení hlavních tlaků na životní prostředí,
- Zachování dobré kvality životního prostředí v oblastech, které nejsou pod silným tlakem a udržení pozitivních trendů,

- Soulad České republiky s „acquis“ v oblasti životního prostředí (právní předpisy EU).

Očekávané nejdůležitější dopady investic:

- snížení přízemních koncentrací znečišťujících látek,
- snížení emisí v ovzduší,
- zvýšení kvality povrchových a podzemních vod pomocí vybudování čistíren odpadních vod, nahrazení technologií, zlepšení zemědělských technik,
- nakládání s odpady včetně nakládání s obalovým odpadem,
- zlepšování schopnosti krajiny zadržovat vodu,
- snižování eroze půdy.

Celkové strategie programu bude dosaženo pomocí následujících osmi priorit:

Priorita 1 – Zvyšování vodního hospodářství a snižování rizika povodní – zaměřená na snižování znečištění vod, zvyšování kvality pitné vody a snižování rizika povodní.

Priorita 2 – Zvyšování kvality ovzduší a snižování emisí – zaměřená na zvyšování kvality ovzduší, úspory energie a snižování emisí.

Priorita 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie – zaměřená na budování nových zařízení a rekonstrukci stávajících zařízení s cílem zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie pro výrobu tepla, výrobu elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny.

Priorita 4 – Zlepšování nakládání s odpady a rekultivace starých ekologických zátěží – zaměřená na snižování vzniku odpadů zvláštních, zvyšování používání odpadu pro úsporu energie a rekultivace závažných starých ekologických zátěží.

Priorita 5 – Omezení průmyslového znečišťování a rizik pro životní prostředí – zaměřená na snižování průmyslového znečišťování, snižování emisí a transferu látek a snižování úrovně kontaminace životního prostředí chemickými látkami.

Priorita 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny – zaměřená na podporu biologické rozmanitosti, obnovení krajinných struktur, optimalizaci vodního režimu krajiny, podporu

obnovy městské krajiny, předcházení sesuvům půdy a kamenným lavinám a posuzování neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemní vody.

Priorita 7 – Rozvoj infrastruktury vzdělávání , poradenství a informovanosti v oblasti životního prostředí – zaměřená na poskytování propracované infrastruktury (materiál a technické zabezpečení) na realizaci vzdělávacích programů v oblasti životního prostředí, poradenství v oblasti životního prostředí a podporování informovanosti o problematice životního prostředí.

Priorita 8 – Technická pomoc – podpoří a zajistí provádění programu (administrativa, sledování, komunikační aktivity a kontrola).

Řídící orgán: Ministerstvo životního prostředí (www.env.cz)

Operační program 2007–2013: Podnikání a inovace

Operační program Podnikání a inovace pomoci Společenství z Evropského fondu pro regionální rozvoj v českých regionech s výjimkou Prahy, spadající do cíle Konvergence v České republice.

Evropská Komise dne 3. prosince 2007 schválila operační program „Podnikání a inovace“. Tento program obsahuje podporu Společenství českým regionům kromě Prahy v rámci cíle Konvergence. Celkový rozpočet programu je přibližně **3,6 miliardy EUR** a pomoc Společenství prostřednictvím EFRR činí **3,04 miliardy EUR** (asi **12 %** všech finančních prostředků EU investovaných v České republice v rámci politiky soudržnosti pro období 2007–2013).

V následujících letech by se hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti Evropské unie měly zaměřit na změněnou Lisabonskou strategii. Členské státy EU byly vyzvány k provedení reformu, k nimž se zavázaly v lisabonském procesu.

Operační program „Podnikání a inovace“ je hlavním programovým dokumentem pro provádění politiky hospodářské a sociální soudržnosti v průmyslu a důležitým nástrojem pro provádění strategie rozvoje malých a středních podniků v období 2007–2013 v České republice.

Očekává se, že program vytvoří kolem 40 000 nových pracovních míst. Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj v podnikatelském sektoru by se měly zvýšit na 1,5 % HDP. Očekává se, že se podíl produkce v technologicky vyspělých odvětvích výroby a služeb v podnikatelském sektoru zvýší ze současných 7,5 % (v roce 2003) na 9,5 % HDP do roku 2015.

Obecným cílem operačního programu Podnikání a inovace je zvýšit do konce programového období konkurenceschopnost českého hospodářství a přiblížit využití inovací v průmyslu a službách úrovni těch členským státům EU, které mají vedoucí roli v průmyslu. Při provádění operačního programu by měla být věnována pozornost zajištění, aby poskytovaná podpora mířila především k malým a středním podnikům, což je v souladu se strategickými obecnými zásadami Společenství.

Celkové strategie programu bude dosaženo pomocí následujících osmi priorit:

Priorita 1: Vznik firem

Priorita obsahuje intervence zaměřené na vytváření podmínek pro zakládání nových firem a na podporu inovačně zaměřených firem. Pozornost bude věnována dostupnosti příslušných finančních zdrojů včetně nových finančních nástrojů zaměřených na inovaci, které usnadní začínajícím podnikatelům přístup ke kapitálu, a tak rozšíří příležitosti pro financování jejich obchodních plánů a předložených projektů. Podpora je určena jen malým a středním podnikům.

Priorita 2: Rozvoj firem

Provádění plánů rozvoje podnikání konkurenceschopných malých a středních podniků, které nemohou získat vnější financování od bank kvůli nízké výši vlastního kapitálu či kvůli své omezené schopnosti poskytnout záruku za půjčku. Dále se bude podporovat zlepšování technického vybavení firem nákupem nových moderních technologií včetně informačních a komunikačních technologií.

Priorita 3: Efektivní energie

Intervence zaměřené na podporu činnosti podnikatelů při snižování energetické náročnosti výrobních postupů, snižování spotřeby primárních fosilních paliv a na podporu začínajících

podnikatelů v činnostech vedoucích k vyššímu využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie.

Priorita 4: Inovace

Podpora technických inovací (inovací výrobků a postupů) a netechnických inovací (inovací v oblasti organizace a uvádění výrobků na trh) v podnicích, včetně rozvoje jejich spolupráce s výzkumnými ústavy a ústavy pro vývoj a včetně rozvoje vlastních kapacit podniku pro výzkum a vývoj a souvisejících činností, zejména v malých a středních podnicích za účelem zvýšení inovačních činností a počtu podniků provádějících vlastní výzkum a vývoj.

Priorita 5: Prostředí pro podnikání a inovace

Vytvoření prostředí, které bude podporovat zakládání a rozvoj inovačních společností. Cílem této priority je vytvořit infrastrukturu potřebnou pro nové inovační společnosti prostřednictvím podnikatelských inkubátorů (*business incubators*), zvýšit kvalitu spolupráce mezi podniky, vzdělávacími institucemi, výzkumnými ústavy a ústavy pro vývoj a zrychlit inovační postupy ve firmách.

Priorita 6: Služby pro rozvoj podnikání

Rozvoj a poskytování kvalitních poradenských a informačních služeb společností; tato priorita je též platná pro vyhledávání nových obchodních příležitostí a odbornou průpravu s cílem posílit postavení českého průmyslu v mezinárodním obchodu. Podpora též usnadní mezinárodní marketingové činnosti malých a středních podniků a povzbudí zájem podnikatelů o různé druhy spolupráce, což ulehčí přístup na trhy a jednání s obchodními partnery.

Priorita 7: Technická pomoc

Finanční činnosti, které se zaměřují na přípravu operačního programu, jeho řízení, provádění, dozor, hodnocení, publicitu a kontrolu.

Řídící orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu (www.mpo.cz)

Operační program na období 2007–2013: *Integrovaný operační program*

Program v rámci cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost spolufinancovaný Evropským fondem pro regionální rozvoj (ERDF)

Dne 20. prosince 2007 schválila Evropská komise Integrovaný operační program, který zahrnuje celou Českou republiku v období 2007–2013. Operační program spadá do rámce vymezeného pro cíle Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a jeho celkový rozpočet činí okolo 1,86 miliard EUR. Investice Společenství prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) dosahují přibližně 1,58 miliard EUR, což představuje zhruba 5,9 % celkových investic EU určených pro Českou republiku v rámci politiky soudržnosti na léta 2007–2013.

Program souvisí se zásadami obnovené Lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost, která vyzývá mimo jiné k rozvoji informační a znalostní společnosti a k dalším investicím do lidského kapitálu. V souladu s těmito zásadami se program snaží o posílení centrální a místní veřejné správy v České republice a současně o zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb.

Cílem operačního programu je snížit správní zátěž země o 25 % a napomoci vytvoření čtyř vnitrostátních databází. Hlavním cílem je zvýšit do konce roku 2015 poměr osob, které při komunikaci s vládou a místními orgány využívají internet, ze 3 na 35 %. Dále získá Česká republika podporu na rozvoj celostátního integrovaného záchranného systému. Finanční prostředky budou poskytnuty rovněž na rekonstrukci přibližně 20 000 bytů v zanedbaných oblastech.

Operační program je rozdělen podle následujících priorit:

Priorita 1a: Modernizace veřejné správy – cíl Konvergence [přibližně 19,6 % celkového rozpočtu]

Priorita 1b: Modernizace veřejné správy – cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost [přibližně 1,5 % celkového rozpočtu]

Priorita 2: Informační a komunikační technologie pro územní veřejnou správu – cíl

Konvergence [přibližně 10,8 % celkového rozpočtu]

Prvotním cílem priorit 1a, 1b a 2 je vytvořit v České republice výkonnější systém veřejné správy. Tento krok zahrnuje modernizaci veřejných služeb na místní a celostátní úrovni prostřednictvím většího využití informačních a komunikačních technologií. Tyto činnosti přispějí rovněž k všeobecnému rozvoji informační společnosti v České republice.

Priorita 3: Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb – cíl Konvergence [přibližně 34,4 % celkového rozpočtu]

Cílem této priority je zvýšit kvalitu a dostupnost veřejných služeb v oblastech, jako jsou sociální služby, veřejné zdraví, zaměstnanost a sociální zabezpečení a předcházení rizikům. Tyto služby mají pro české občany značný význam a jejich účinné poskytování závisí na kvalitní veřejné správě na celostátní, regionální a obecní úrovni.

Priorita 4: Celostátní podpora cestovního ruchu – cíl Konvergence [přibližně 3,8 % celkového rozpočtu]

Priorita 5: Celostátní podpora cestovního ruchu – cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost [přibližně 0,3 % celkového rozpočtu]

Priority 4 a 5 jsou zaměřeny na rozvoj veřejných služeb souvisejících s cestovním ruchem na celostátní úrovni. Hlavním cílem je posílit řízení a marketing, což je způsob, jakým lze podpořit rozvoj kvalitnějších produktů a programů v České republice. Jedním ze zásadních bodů programu bude vytváření systémů normalizace a podpora marketingu a rozvoje celostátních informačních a rezervačních systémů.

Priorita 6: Podpora územního rozvoje na celostátní úrovni – cíl Konvergence [přibližně 26,6 % celkového rozpočtu]

Program se využije na podporu kulturních služeb a celostátních kulturních středisek. Budou rovněž uvolněny finanční prostředky na renovaci památek významných z hlediska kulturního dědictví České republiky. Součástí programu v oblasti integrovaného rozvoje měst bude pomoc zanedbaným sídlištím. Kromě toho se vytvoří několik pilotních projektů na podporu sociálně vyloučené romské komunity. Klíčovým tématem při přípravě dokumentace k řešení

otázek politiky plánování a územní politiky bude udržitelný rozvoj.

Priority 7 a 8: Technická podpora – cíle Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost [přibližně 2,9 % celkového rozpočtu]

Na pomoc provádění programu bude poskytnuta technická podpora. K dispozici je finanční podpora na pokrytí nákladů spojených s administrativou, monitorováním a kontrolou.

Řídící orgán: Ministerstvo pro místní rozvoj (www.mmr.cz)

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

OP VaVpI je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF).

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) spadá mezi tematické operační programy v cíli Konvergence a z pohledu finančních prostředků je čtvrtým největším českým operačním programem: z fondů EU je pro něj vyčleněno **2,07 mld. €** (cca 58,39 mld. Kč), což činí přibližně **7,76 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,36 mld. €.

OP Podnikání a inovace obsahuje **4 prioritní osy** rozdělující operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpor, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny.

Prioritní osa 1 - Rozvoj kapacit výzkumu a vývoje [přibližně vyčleněno 971,2 mil. €, tj. 46,9 % OP VaVpI]

Např. obnova a budování výzkumných a vývojových laboratoří, nových ústavů či institucí, center excelence včetně výstavby nových objektů a jejich vybavení moderní přístrojovou technikou apod.

Prioritní osa 2 - Rozvoj kapacit pro spolupráci veřejného sektoru se soukromým ve výzkumu a vývoji [přibližně vyčleněno 550,8 mil. €, tj. 26,6 % OP VaVpI]

Např. obnova a budování výzkumných a vývojových laboratoří, nových ústavů či institucí, a

jejich vybavení příslušnou moderní přístrojovou technikou v souvislosti s budoucím vývojem nových technologií, vybudování, rekonstrukce a rozšíření kapacit výzkumu a vývoje ve veřejném sektoru, který povede k ochraně duševního vlastnictví a dlouhodobé na jeho využití, podpora aktivit zabezpečujících výběr a poskytování selektivních informací včetně navazujícího poradenství k vhodnému využívání takto poskytovaných informací apod.

Prioritní osa 3 - Posilování kapacit vysokých škol pro terciární vzdělávání [přibližně vyčleněno 507,3 mil. €, tj. 24,5 % OP VaVpI]

Např. výstavba, rekonstrukce a rozšíření kapacit, využitelných pro terciární vzdělávání apod.

Prioritní osa 4 - Technická pomoc [přibližně vyčleněno 41,4 mil. €, tj. 2,0 % OP VaVpI]

Financování aktivit spojených s řízením programu, např. platy pracovníků zapojených do řízení OP VaVpI, výběr projektů, monitoring projektů a programu, zpracování studií a analýz, publicita programu, podpora schopnosti potenciálních příjemců čerpat finanční prostředky z programu apod.

Řídící orgán: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (www.msmt.cz)

OP Technická pomoc

Operační program Technická pomoc je určen k podpoře jednotného přístupu na národní úrovni pro zajištění aktivit efektivního řízení, kontroly, sledování a vyhodnocování realizace Národního rámce politiky soudržnosti.

OP Technická pomoc doplňuje ostatní operační programy, které mají pro své efektivní řízení také prostředky na technickou pomoc. OP Technická pomoc jim poskytuje technickou podporu a zajišťuje koordinovaný přístup při řízení operačních programů a zajišťuje realizaci aktivit souvisejících s řízením operačních programů s přesahem napříč všemi operačními programy, například zajištění publicity fondů EU na národní úrovni

